

AREBERESONI KAMANA KARAISITIBA ABORAMINTIYE

¹ Pigoya, ma kamanapa Isu Karaisiti aboranti kamanane. Piya, agarosama aborakibintana kayokaya kina'wa iyakikenaga Kotiba Isu uma aboramintiye. Aboramogana, Karaisiti aeba enisore kina'wa otaogana kayokaya yagarawa Yoninteti tumpa aboranamintiye. ² Aiboga, Yoninaba Koti aboranti kamanape Isu Karaisiti nkawaga kamanape abimagi: Pipa tagantanawewe, untuwe. Eya, a'ya'maema agantontanagaba: Tagane, untone.

³ Piya, wasanamaba ma poropete kamanapa aisuma awamupisa uma aborai'na, aeba a'muntanabi mpikiye. Piya pegiri, wasanamiba ma kaeyo kamanapa abima aegara'nagitaba tigeba kaga ti'muntanabi mpikibewe. Eya, pi kanapa agarosaye.

Yoniba monota ai'aru pume kina'miti esa kaen-tiye

⁴ Nae Yonina, ma kamanapa tonarentisa tara umaema monota ai'aru pukenaenata Esiya mari wainti, tigeti kaeyuwe. Piya, Koti aeba iba mintipe, pai mintantipe, ainti mirite wakibipe, aepisa awagaenabe paruyenabe tigeti waiyeno. Eya, Kotipisabe, ae wa'ega aemu yabaera miye

tonaentisa tara umaema Awamus'a'ama nkagob-isabe,⁵ Isu Karaisitipisabe, awagaenabe paruyen-abe tigeti waima waiyeno. Piya, Karaisiti ae ba tagantana aboraraminti, ae ba purintapisa paitama asimagina, mabisa wa'egamipa kabi-waitaye.

We, ae ba agu kao'ena puratamagina, korankatasa aguntaenarepisa akariyobatata magina,⁶ ka'ena puratama kabiratamagina, ae'wa nkabawampa Kotiti mono kiye kina kanta puma miyyoma, uratantiye. Piya puntegi, ae agega'eba asagayuyekana kabiratayaba miyeno. Tagane.

⁷ Abiyo. Ae ba ibinankama nkakapi ampa aborakini a'ya'ma kina'miba iyowaitasa agakibewe. We, a'ya'ma ita atama aegunta kina'mibe kaga agakibewe. Pigoya, a'ya'ma maga maga kina'miba agama aeka iyekuru puma intara pukibewe. Kanarana, aborao. Tagane.

⁸ Piya: Naeba paitanta yagara mite aintisa yagaraba mite puwe, Wa'ega Kotiba piya iye. Eya, Koti ae ba iba mintipe, pai mintantipe, ainti mirite wakibipe, ae ba taberaka'yane.

Yoniba Karaisiti nkaoga'ena agantiye

⁹ Nae Yoni tiyo'yagaranawé. Naeba tigege Isuti atokaema mimagi tauki nakiyenarepa aesaga'magi, Koti kabiratakenaenabi ubai'ma, tigege kaga paebume mima monoka asima esegima miyuwe. Piya, naeba Koti aboranti kamanape Isu nkawaga kamanape aborasanaga akuntatama nagarubakasugu, wani nkakapisa Patimosi mara mintantuwe.¹⁰ Piya, ka yaga, Wa'egawama nkaota yagaba, naeba

Awamus'a'mati atokaema kasa'enaba agauwagana, naka'isa ka tabera awamu aga maya uma pikuri aga usu puntiye: ¹¹ A'ya'maena agampentanaba esapi kaemagina, tonaentisa tara umaema monota akibukenaenara atagana wano. Piya, Epesasi kinape, Simena kinape, Pegamami kinape, Tiyatira kinape, Satisi kinape, Piratepiya kinape, Areyotisiya kinape, igeti kaema atagana wano, unatantine.

¹² Piya unataoga, naeba kamana unamemi'napa agakenaga a'wae puntuwe. A'wae pumagi, tonaentisa tara umaema korirasa pumaranta kani waintoga agauwapa, ¹³ pi kani'ama nkakapipa ka yagara, aeba wasanama ntagara kanta puma mintoga, agantuwe. Piya, aeba e'ero kai potama, abamukantiba korirasa pumarantatasa aebarakima ki u'mawe. ¹⁴ Piya, a'nope abiyaqe wae puwama, sipisipiwama nkaya kanta puma, wae nkibina kanta puntiye. Piya pogana, aowamaba yaku ikisu pogana, ¹⁵ agisawamaba, tabe yakunkama kapa kaema i'nintanawa kaigasagina ta'nera'ne pisa pogana, awamu'wampaba tabe wani nkabawama yisa suntiye. ¹⁶ Piya, aeba ayatakanti tonaentisa tara umaema nori u'ma mintogana, awamupisaba ka paroya ntogipa torirori agana wainta yogipa aboraogana, aowawamaba e'wasa puwama, pa nkesegi pataisa poga agantuwe.

¹⁷ Naeba piyama agategi, agisabi pu'wanta kina kanta puma ware'nantuwe. Piya puwagana, aeba ayatakanti natama, maya untiye: Kaekuruba a-po. Naeba paitanta yagara mite aintisa yagara mite puma, ¹⁸ naogama mintuwe.

Piya, paipa nae purintoka, we, ibaba naogama miyaba miyuwe. Piya, naeba purikenarasa kibe karasa kibe uruntuwe. ¹⁹ Piyama kaeba pintana agampentanaba esapi kaeyo. Eya, iba waintintanagabe ainti aborakibi ntanagabeba kaeyo. ²⁰ Pigoya, kaeba tonaentisa tara umaema nori nayatakanti waintegina agampepe, tonaentisa tara umaema korirasa pumaranta kani agampepe, pipa awame'enawe. Pi'na nkagowapa mayamawe: Pi tonaentisa tara umaema kanipa, pabi tonaentisa tara umaema monota ai'aru pukena kinane. Pi tonaentisa tara umaema noriba, pipa pi mponota ai'aru pe kina'mi kiye kinanema, unamintiye.

2

Epesasi kina'mi nkisane

¹ Pigoya, Epesasi kumata monota ai'aru pe kina'mi kiye yagaramati kamanapa mayama kaeyoma, unamintiye: Naeba nayatakanti tonaentisa tara umaema noriba u'urinta, tonaentisa tara umaema korirasa pumaranta kani'ama nkakapintiba naso ntagaramana, naeba ma kamanapa kaetiba atauwe, iye:

² Piya, naeba a'ya'ma monota tiyapisaenabe, araga ntugaripe, paebuma mima kuntaena ae-saga pentanaripe, ago agantuwe, iye. Eya, tigepa kamparaga kinakaba kampa tibegiri, kumpari kamana: Taeba aposororawe, ye kina'mi nkagowaipa a'yigimpa agama kumpari'enawaipa

aboraga, pipa agauwe, iye. ³ Piya, tigeba naekaba paebuma mima kuntaena aesaga'ma esegima asimagiri, tiyekitaba kampa pega, agauwe, iye. ⁴ We, tigeti ka kamana uritauwe, iye. Piya, maru'enaba naeti agu kao'enaba aogima punatantawe. Pipa ibaba kasawe, iye. ⁵ Piya, paipa tigeba aogiyyena puntakiri, ibanto ago kaite ware'nawawe, iye. Pika napimagiri tigu a'wae pumagiri maru'ena puntasa piye, iye. Piya kampa pukibepa, kanetipa marunkatasa tumpaegaikuwe, iye. Eya, kampa tigu a'wae pukibepa piya pukuwe, iye. ⁶ We, kapa tige pega naeba abogana kanarasaye, iye. Piya, tigeba Nikorasi tumpi pentanaba kampa tibugagina, naekeba kampa nabugagina kanarasaye, iye.

⁷ Piya, wasana ageyaga kina'maba Awamus'aama monota ai'aru pe kina'mi uwaimemi kamanapa abeno, iye. Pigoya, wasanama mono yuga puma agaikibipa, naeba otakana wasanama e'wasaena amikena yamankapa maekiye, iye. Eya, pi ntamankapa Koti nkauka kumata waintakana amekana nakiyema, Isu piya untiye.

Simena kina'mi nkisane

⁸ Pigoya, Simena kumata monota ai'aru pe kina'mi kiye yagaramati kamanapa mayama kaeyoma, unamintiye: Naeba paitanta yagara mite aintisa yagara mite punta, nae purintoka ibaba naogama miyuwe, iye. Piya po ntagaramana naeba ma kamanapa kaetiba atauwe, iye:

⁹ Piya, tiki nkaiyena tigeti aborarimegi, naeba tigantuwe, iye. We, tigeba mantabinti uwaena kutapa akibewe, iye. Piya, ka'isa kina'miba igeba:

Yuta kinatawe, yepa, pipa tagapa kampaye. Igeba Satani tumpi akayasuritapa, pipa abuntuwe, iye.

10 Pigoya, aro ntaganto tigetiba kuntaenaba aborarimekiripa, pikaba a-tiyekuru piyo, iye. Abiyo. Kewamaba tige tikapisa ka'isa kinapa timiyo pusanaga tiyesagayuma iga'nabi maeburitakiye, iye. Piyama tigeba tiki nakiyenaba nayatara'mu yaga maeyigina a'ya wakiye, iye. Eya, tiyeguyigiri pu'wantiripa, timatiti'enaripa a-kasiyo, iye. Piyama aogima mikibepa, Kotitisa e'wasa antotapa timukuwe, iye.

11 Piya, wasana ageyaga kina'maba Awamus'a'ama monota ai'aru pe kina'mi uwaimemi kamanapa abeno, iye. Pigoya, wasanama mono yuga puma agaikibipa, aintisa purikenaenamaba kampa ataba potakiye, Isu piya untiye.

Pegamami kina'mi nkisane

12 Pigoya, Pegamami kumata monota ai'aru pe kina'mi kiye yagaramati kamanapa mayama kaeyoma, unamintiye: Naeba paroya ntogipa torirori agana wainta yogipa uro ntagaramana, naeba ma kamanapa kaetiba atauwe, iye:

13 Naeba miye kuma'ama nkagoba abintuwe, iye. Pitapa Satani nkaemu yabae waima kabi-waitagiri, nae nagega'eba esegima araku'ma kampa nagasaga tigauwe, iye. We, paipa Antipasi aeba tigege mintana, amatiti'enaba kampa kasima nae nawamu aboraogini aeguyuguna, Satani mintemi nkwa'e pita'i purintiye. Tigeba pi ntagaba naeti timatiti'enaripa atamagiri kampa tikabitaugu, agantuwe, iye. **14** We, naeba tigeti ka'isa kamanapa uwa waintiye,

iye. Piya, paipa Peramuba Perekipa omo-gana, aeba Isureyo kina'miba igisaimisa'ma ware'nakenaenawaipa aboraogini, igeba ama kotiti muta ataume ntanintaba namagini kumiyyena puma agunta puntawe. We, tikapisa ka'isa kina'miba Peramu puntisa puma pi ki taku'ma upebe pega, kamanapa uritauwe, iye. ¹⁵ We, pabiyamagini tigetisa ka'isamiba Nikorasiumpi kamanapa taku'ma upebe puma ata pewe, iye. ¹⁶ Pigoya, pika tigu a'wae piyo, iye. Piya, kampa pigipa, aro ntaganto tigetiba wamagi, pi kina'mipa nawamupinti paroya ntogi waintitasa kama puwaitakuwe, iye.

¹⁷ Piya, wasana ageyaga kina'maba Awamus'a'ama monota ai'aru pe kina'mi uwaimemi kamana abeno, iye. Pigoya, wasanama mono yuga puma agaikibipa, naeba ka'isa mantabin-tissa kakanta mana naninta amimagi, taberabe yabapa kaga amukuwe, iye. Piya, pi ntabata aoso agiba kaeyakana, maekibi'naba ae abintowa agowapa abikiye, Isu piya untiye.

Tiyatira kina'mi nkisane

¹⁸ Pigoya, Tiyatira kumata monota ai'aru pe kina'mi kiye yagaramati kamanapa mayama kaeyoma, unamintiye: Naeba Koti Ntagaranaga, naowamaba yaku ikisu pegi, nagisawamaba kapa ta'nera'ne pisa pegi, piya miyo ntagaramana, naeba ma kamana'nepa kaetiba atauwe, iye:

¹⁹ Piya, naeba a'ya'ma monota tiyapisaen-abé, agu kao'enaripe, timatiti'enaripe, kayokaya'enaripe, paebuma mima kuntaena

aesaga pentanaripe, ago agantuwe, iye. Eya, tige maru'ena puntantanaba ibantoba asugasaga agauwe, iye. ²⁰ We, tigeti ka kamana mayama uritauwe, iye: Piya, tige tikapipa ka Yesabe kanta wae uwa atagana miye, iye. Pi nkxae'maba: Naeba poropete wae'nawe, uma, aeba yoga kina'nepa amiyo'ena puwaitama kumiyyena puwaiyakegini, a'yugu puma ama kotiti muta ata ntanintaba naga, tigeti kamanapa uritauwe, iye. ²¹ Piya, ae agu a'wae penema, ka'isa yagaba uwa ataogana, kumiyyenawakaba kampa agu a'wae punta, akabitaye, iye. ²² Abiyo. Naeba tabe inu aboramimagi, pi nkxaeke kumiyyena pe kina'miba ae'wantanara kampa ikabitakibepa, tabe iki nakiyenabi kaiwaitakuwe, iye. ²³ Piya, a'ya'ma araga yagarawapa iyeguyekini purikibewe, iye. Piya pekini, a'ya'ma monota ai'aru pe kina'miba igeba nae igu'amabe napiyenawaipeba aguyosa'ma aborao ntagaranagini abikibewe, iye. Piya, a'ya'ma pukibentanaraka antota'enaba ka ka aborarimukuwe, iye.

²⁴ Pigoya, a'ya'ma to Tiyatira miye kina, pi ata kamana kampa abe kina'mititi ma kamanapa kaeyuwe, iye. Eya, ka'isamiba pi ata kamanaka: Pipa Satani nkago kamana'wane, yewe. Pi nkagoba kampa abe kina tigeti ma kamanapa kaeyuwe, iye. Piya, naeba maya urimuwe, iye: Piyama tiboboriba kuntaenaba to kakemaba kampa atauwe, ²⁵ tigeba mono abintapa upebe puma urintigi, naeba irosano, iye. ²⁶ Pigoya, wasanama nae'enaena aega'ma purite wama kampa natamagina, aeba mono yuga puma

agaikibipa, naeba esegiyena amekana aeba maga maga kina paitawaitamagina, kabiwaitakiye, iye. ²⁷ Eya, nabanempa esegiyenaba namintisa puma aepa amekana ka'masa puma aeni kasutasa kabiwaitakiye, iye. Eya, magabu aeguma ayasagasasa puma piya puwaitakiye, iye. ²⁸ Piya, naeba abayarasa nori amato potama e'wasa potakuwe, iye.

²⁹ Piya, wasana ageyaga kina'maba Awamus'a'ama monota ai'aru pe kina'mi uwaimemi kamana abeno, Isu piya untiye.

3

Satisi kina'mi nkisane

¹ Pigoya, Satisi kumata monota ai'aru pe kina'mi kiye yagaramati kamanapa mayama kaeyoma, unamintiye: Naeba tonaentisa tara umaema Koti Nkawamus'a'ama nkagobe, tonaentisa tara umaema noribe uro ntagaramana, naeba ma kamanapa kaetiba atauwe, iye:

Piya, naeba a'ya'ma monota tiyapisaenaba ago agantuwe, iye. Piya, wasanami tiga-giripa, tigeba aoganta mintasu pewe. We, tige tigupa ago pu'wasu piyema, iye. ² Piya, tige pentanamaba Kotinempa nkaobipa kampa aogi pegi agauwe, iye. We, tigeba purikena pepa, uwaenanto esegiyenaripa waintiya, tigeba asima tiyogama uwa waintintanaba esegima arakuriyo, iye. ³ Piya, paipa tigeba aogi kamanapa abima maentawe. Pika to kake napima abibebe puma tigupa a'wae puma kabiyiyo, iye. Piya, tigeba kampa asinta waitamikibepa, naeba ku kina

kinaisa puma tigeti kanakuwe, iye. Eya, nae kanapa kampa abintapa kanakuwe, iye. ⁴ Pigoya, Satisi kumata tikapisa tarantomiba uwa mima itasaenawaipa kampa i'nintanaba pegana kanarasagini, igeba waentanamana purite, naege nasikibewe, iye. ⁵ Piya, wasanama mono yuga puma agaikibipa, aepa wae kai amekana pureka, agega'ewapa e'wasa maekena isapipa kampa asu'a pukuwe, iye. Eya, agega'ewapa nabanempa nkaobipe enisore kina'wampi nkiyobipe uma aborakuwe, iye.

⁶ Piya, wasana ageyaga kina'maba Awamus'aama monota ai'aru pe kina'mi uwaimemi kamanapa abeno, Isu piya untiye.

Piratepiya kina'mi nkisane

⁷ Pigoya, Piratepiya kumata monota ai'aru pe kina'mi kiye yagaramati kamanapa mayama kaeyoma, unamintiye: Naeba aota taka'ya, taga taka'ya mimagi, Tebitinta kiba uruntuwe, iye. Piya, naeba kabe aigekanaba ka'wainaba kampa akuneka, to akunekanaba ka'wainaba kampa aigikiye, iye. Piya pukena yagaramana naeba ma kamanapa kaetiba atauwe, iye:

⁸ Piya, naeba a'ya'ma monota tiyapisaenaba ago agantuwe, iye. Agaiyo. Tiyoriba kabeba a'waitaogana waintikana ka'wainaba kampa kanarasama akunikiye, iye. Piya, naeba ago abintopa, tigeti uwaena esegiyenanto waintegiri tigeba kamana'nepa upebe pumagiri, naeka kampa tikabinatawe, iye. ⁹ Abiyo. Ka'isa kina'miba igeba: Yuta kinatawe, yepa, pipa tagapa kampaye. Igeba Satani tumpi kumpari

yewe, iye. Abiyo. Naeba ige puwaitakini, igeba tige tigisabi ampa irakabima mima, nae agu kao'ena puritaontanaba agama abibebe pukibewe, iye. ¹⁰ Pigoya: Paebuma mima kuntaenaba aesaga piyo, uriminto kamana'nepa tigeba wasintawe, iye. Pika aintiba tabe kuntu yenaba a'ya'ma maga maga kina'miti aborasanaga kabiritakuwe, iye. ¹¹ We, naeba agarosama irosakuwe, iye. Wairitantintanaba upebe puma ka'waina e'wasa antota'enaripa tiparisanaga esegima kabiyiyo, iye. ¹² Piya, wasanama mono yuga puma agaikibipa, naeba asitakana aeba Kotinempa nkaota namapisa wage kanta puma, aeba aota namapa kampa kaite wakiye. Kamparaka'yane, iye. Piya, naeba Kotinempa nkagega'eba aeti kaemagi, Kotinempa kuma'ama nkagega'ebe aeti kaga kaekuwe, iye. Pi kuma'amaba Kotinempatisa mantabintisa tumpa aborakiye. Pipa kasa Yerusaremi kumane, iye. Piya, nae'ne kasa naginekeba kaga aeti kaekuwe, iye.

¹³ Piya, wasana ageyaga kina'maba Awamus'a'ama monota ai'aru pe kina'mi uwaimemi kamanapa abeno, Isu piya untiye.

Areyotisiya kina'mi nkisane

¹⁴ Pigoya, Areyotisiya kumata monota ai'aru pe kina'mi kiye yagaramati kamanapa mayama kaeyoma, unamintiye: Naeba taga kamana'ama nkagonaga, a'ya'ma Koti nkawaga kamanapa uma arupu puma tagantana po ntagara nawe, iye. Eya, naeba a'ya'ma Koti pumaranti

ntanama paitawaitanto ntagaramana, naeba ma kamanapa kaetiba atauwe, iye:

¹⁵ Piya, naeba a'ya'ma monota tiyapisaenaba ago agantuwe, iye. Tigeba yoganepa kampa esegima puma mu'mu'enaba kampa pewe, iye. Tigeba kampa agora tikabinatama esibaena kantaba kampa puma miyewe, iye. We, nae nabemika esiba pusiwo, mu'mupaya pukibewe, iye. ¹⁶ Piya, tigeba mu'mutaka'yapa kampa puntiri, esibaraka'yapa kampa puntiri, isibakapi mima amuntana puma miyeka, nawamupisa muyena puritama ntagigaye, iye. ¹⁷ Piya, tigeba mayama yewe: Taetiba uwaena kutapa waintegi, kanara maenta, ka'enagaba kampa kusiba pune, yewe, iye. Pipa kamparaka'yane. Tigeba agorika aibo pewe, iye. Piya, tigeba ata maru mpiyegini, intara puritagiri, kusi kina miyegina, tiyori kaentegiri, uwa tika mintawe, iye. ¹⁸ We, pikä ma ntapiyenanepa maema aegaraiyo, iye: Piya, naepisa kori yakupi kaeyakana aborama narentare pekiri ika pumagiri, tigetiba aki piyo, iye. Piyama, tigeba naepisa wae kai ika pumagiri, ti'amaka tinintana pusnaga airari kaeyiyo, iye. Piyama, naepisa tigeba tiyobisa tusaena apa ika pumagiri tiyobi atama agaiyo, iye. ¹⁹ Piya, naeba agu kao'ena puwaitao kina'mipa iyeguma arupu puwaitauwe, iye. Piyama, tigeba esegima napi napi puma tigupa a'wae piyo, iye. ²⁰ Agaiyo. Naeba kabera asima mimagi aiwakarusuwe, iye. Piya, ka'waina kamana'nepa abitegina a'wainataka, naeba aeti ubai'ma aege naninta nakana, aeba naege kaga nakiye, iye. ²¹ Piya, wasanama mono yuga puma agaikibipa, naeba:

Kanarane, otakana, wa'ega kina'mi nkiyemu yabaeneta naege ampikiye, iye. Piya, paipa naeba agasuwagana, nabanempaba wa'ega kina'mi nkiyemu yabaewapa namoga aege mintantosa puma, otakana naege ampikiye, iye.

²² Piya, wasana ageyaga kina'maba Awamus'a'ama monota ai'aru pe kina'mi uwaimemi kamanapa abeno, Isu piya untiye.

4

Mantabintiba Koti nkagisewe

¹ Pi kamana unamoga, mantabinti agauwapa, ka kabiba a'wai waintoga agauwagana, marusa awamu, pikuri'ama yemisa puma unaminti nkawamu'ama to ka maya uma unamintiye: Kaeba mata iyega, ainti aborakenaenaba kayakekana agao, unamintiye. ² Piya unamoga, agora uma Awamus'a'ami atokaema mima agauwapa, mantabinti Wa'egawama nkaemu yabaeba waintiti ka'waina mara'mintoga agantuwe. ³ Pi mara'mikena yagaraba aeba taberabe yasipa yabape tete koniriyo yabape ta'nera'ne pisa puma mintoga agantuwe. Piya, pi nkaemu yabaera ka kobawama yanta emero yabankama e'wara e'wara pisa puma ainkintoga agantuwe. ⁴ Piya, pi nkaemu yabaera to 24-wa wa'ega kina'mi nkiyemu yabaeba ainkintogini, 24-wa anasa kina'amana kana iyemu yabaera mintugu agantuwe. Igeba waentanamana potamagini, i'notiba korirasa pumaranta wa'ega kina'mi taminoku purintugu agantuwe. ⁵ Piya,

Wa'egawama nkaemu yabaerasaba apayaena puma aga uma antaru yoga abintuwe. Pi nkaemu yabaewama nkaowariba tonaentisa tara umaema kani ikegana e'wasa poga agantuwe. Piya, pi kanipa tonaentisa tara umaema Koti Nkawamusa'ama nakgowe. ⁶ Piya, pi nkaemu yabaewama nkaoriba tabe kayo wani kantaba poga agantuwe. Pipa pemonta kanta puma agabasasa puntiye.

⁷ Piya, maru aoganta kina'maba arayonima nkaoga pogana, ainti aoganta kina'maba purumaka nkaoga pogana, kakagaenamaba wasanama nkaoga pogana, tarawa tarawa'enamaba pa'wakena kegeba nkaoga puntiye. ⁸ Pi tarawa tarawaki iyoganta kina ka ka tonaentisa ka'umaema igaga waintogana, uwaena iyo intabaipintibe itibe pumaewaintoga, agantuwe. Aibuwagini, igeba arape asekape iniba mayama uyaba mintantawe:

Taberaka'ya Wa'ega Koti aeba aota, aota, aota'yaga mintiye.

Aeba pai mintantipe, iba mintipe, ainti mirite wakibipe, taga taka'yane, piya untawe.

⁹ Piya, iyoganta kina'miba igeba aemu yabaera miyaba miyemi'na nkagega'eba maete ima asagayuma i'mu potawe. ¹⁰ Piya pegini, 24-wa anasa kina'miba aemu yabaera miyemi'nakaba irakabitama parokaemagini, a'ya'ma yaga miyaba miyemi'na nkagisewe. Eya, igeba wa'ega kina'mi taminoku'waipa pi nkaemu yabaera maebuma amintini, ini mayama yewe:

¹¹ We, Wa'egare, Kotirekawe. A'ya'ma kina'miba kae kagega'eba maete ima asagayigina, es-

egiyenagampa uwaesakana kanarasakiye,
yewe.

Piya, kaeба a'ya'maenaba aborantampene. Eya,
kabemika a'ya'maenaba aborantampepa
uwa waintika kagiseno, piya yewe.

5

Yoniba asaemaranta isa agantiye

¹ Piya, Kotiba aemu yabaera mara'mimagina, ayatakantisa au'isa esapa u'urintoga agauwapa, aoribe aka'ibe awa'ena waintogana, arakurikena ka'me tonaentisa tara umaema waintoga agantuwe. ² Aiboga, naeba agauwapa, esegi enisore yagaramaba taberasa kega'e uma maya untiye: Kebaya aogi yagarama, ma nkisapa a'waima asaemaranta ka'meba akaosakana kanarasakiye, untiye. ³ Piya uma aguyosagaogana, mantabin-tisabe, mampabisabe, mawama nkantabaipinti-sabe, a'waima agakena yagaraba kapa kampa mintantiye. ⁴ Eya, ka yagaramaba kanarasama pi nkisapa a'waima agakena yagaraba kampa agaoga, naeba tabera kube'ena puntuwe. ⁵ Piya puwagana, anasa kina igitisa ka'waina maya unamima untiye: Kaeba a-kube'enaba po, untiye. Abeno. Yuta kina'mi tupisa araiyoni yagarabaasu againti'na, aeba againti nkesegiyenarasa tonaentisa tara umaema asaemaranta ka'me akaosa'ma pi nkisapa a'waikiyema, unam-intiye.

Yoniba sipisipi awaro agantiye

⁶ Piya, naeba agauwapa, ka sipisipi awaroba aeguyogana purusu poga agantuwe. Aeba

Wa'egawama nkaemu yabae agora, tarawa tarawaki iyoganta kina mintita, anasa kina'mi nkikapi asima mintoga agantuwe. Piya, aeба tonaentisa tara umaema awa waintogana, aoba pabiyama tonaentisa tara umaema waintoga agantuwe. Pi tonaentisa tara umaema aoba igeba Koti Nkawamusa'ama nkago waintuguni, uwaitogini a'ya'ma maga magaba wantawe.

⁷ Piya, pi sipisipi awarowamaba asugina, aemu yabaera mintanti'na nkayatakantisa kana isapa maentiye. ⁸ Aeба pi nkisapa ago maeyogini, pi tarawa tarawaki aoganta kina'mibe 24-wa anasa kina'mibe irakabima mima, sipisipi awarowama nkaora parokaentawe. Igeba a'ya'ma ka ka kina'miba ini ukena kita kantaenaba u u'magini, ka ka aogi agunta ukena kori tu'napa urintawе. Pi aogi agunta ukenaenamaba pumaewantipa, pipa Kotiti atokaeya kina'mi ntunamuwaine.

⁹ Piya, igeba sipisipi awaromati kasa ini maya untawe:

Kaeba tagapa pi nkisapa u'ma, asaemaranta ka'me a'waima akaosaganaba kanarasakiye, iye.

Piya, igeba kaeguyuguna, kaeba korakatasa wasanaba ika puwaitama Kotiti iba puwaitantampene, iye.

Eya, kaeba a'ya'ma tupisabe, a'ya'ma to kamana to kamanapisabe, a'ya'ma to i'yaga to i'yaga kinapisabe, a'ya'ma maga maga kinapisabe, ka'isa iba puwaitantampene, iye.

¹⁰ Piya, kaeba ka'ena puwaitama kabiwaitamagina: Kotirempati mono kiye kina kanta puma miyiyoma, uwaitantampene, iye.

Eya: Igeba marapa kabiyiyo, uwaitantampene,
piya ini untawe.

Mantabinti awaromati tabe a'muntana aborantie

¹¹ Pigoya, naeba torebata agamagi, abuwapa, uwaena enisore kina'mi nkiwamu aga abuntuwe. Igepa kampa aisukena kanara, uwaena mintantawe. Piya, igeba Wa'egawama nkaemu yabaе waintita, aoganta kina'mibe anasa kina'mibe mintume igora, ainkintawe.

¹² Ainkimagini igeba tabe kiga'e maya untawe:
Ma sipisipi awaroba aeguyuguna purintemi'napa, aeба esegiyenabe, tabe ikape, aogi napiyenabe maema, tabera esegi pekini, au'wapa maete ima, agega'eba asagayuma, i'mu potaigina kanarasano, untawe.

¹³ Piya yuguna abuwapa, a'ya'ma Koti pumaranti ntanamaba, mantabintisa kinape, mabisa kinape, mawama nkantabaipintisa kinape, kayo wanipintisa kinape, igeba kaga mayama yugu abintone:

Wa'egawama nkaemu yabaera minti'nape, sipisipi awaropeba, isigetiba a'muntanabe, isi'ikenaenabe, isige asagayukenaenabe, esegiyenabe, a'ya'ma yagaba waiyaba miyeno, untawe.

¹⁴ Piya yuguni, pi tarawa tarawaki iyoganta kina'miba: Tagane, yuguni, anasa kina'miba igeba parokaema isigisoga agantuwe.

¹ Pigoya, naeba agauwapa, sipisipi awaroma tonaentisa tara umaema ka'merasa asaemaranta ka akaosaoga agantuwe. Agauwagana, tarawa tarawaki iyoganta kinapisa kapa antaru yisa puma kega'e uma: Kanao, yoga abintuwe.

² Piyama abima agauwapa, we, ka wae nkosi aboraogana akabata irebu wantaga yagara aboraoga agantuwe. Aepa tabe kina'mi taminokupa amuguna, ma'ena puma agasi kina kanta puma wama asugaikena ma'ena puta waoga agantuwe.

³ Piya, sipisipi awarowamaba ka'merasa asae-maranta tara akaosaogana, aintisaena aoganta kina'maba: Kanao, yoga abintuwe. ⁴ Piyama abuwapa, to ka autiba tete puwanta osi abrantkiye. Aboraogana otaogana, akabata miyome ntagaramaba mampabiswa paruyena agarubakena esegiyenaba amintkiye. Eya, to kina'mi to kina iyeguyigina purikena esegiyena amimagina, pikatabe paroya ntogipa amoga, agantuwe.

⁵ Piya, sipisipi awaromaba ka'merasa asae-maranta kakaga akaosaogana, kakaga aoganta kina'maba: Kanao, yoga abintuwe. Piyama abima agauwapa, we, ka tunu nkosi aboraogana, akabata sigeri ayapi wantaga yagara aboraoga agantuwe. ⁶ We, tarawa tarawaki iyoganta kina'mi nkikapisa awamu aga yoga abuwagana, maya untiye: Naya tara'mutasa araisiba uwaena kankabentobi a'yigi atao, untana: Piya, to kakaga kankabebi pari nakenaenaba naya tara'mutasa a'yigi atama, apabe wainibe kaga ataiyo, untiye.

⁷ Piya, sipisipi awaromaba ka'merasa asae-maranta tarawa tarawaki akaosaogana, tarawa

tarawaki aoganta kina'maba: Kanao, yoga abintuwe. ⁸ Piyama abima agauwapa, we, to ka asasu au'yaga osi aboraogana, akabata miyome ntagarama nkageba purikenaenawe. Aibogana kawamaba aegaurite wantiye. Pi taramisipa uwaisitaoginisi, mabisa tupa kakaga uwa atate ka tu aegukena esegiyenaba maentase. Eya, paroya ntogitasabe, iga'enarasabe, iki nakiyenarasabe, kabu kinatasabe, iyegukenaena yokege pusugu agantuwe.

⁹ Pigoya, sipisipi awaromaba ka'merasa asaemaranta naya ka'mu akaosaoga agauwapa, ka'isa purinta kinapa arata'ama nkamentapinti mintugu agantuwe. Piya, pi kina'miba Koti kamanapa wasima awaga kamana'wapa uma aborauguni kama kina'miba iyeguyugu, igu imankaipa agantuwe. ¹⁰ Piya, pi nkimankaimpaba tabera kega'e uma maya untawe: We, a'ya'maenama kabintampe Wa'ega, kaeba aota taga taka'ya mpiyene. Ayaki yaga wagasakana kaeba mabisa kinapa kamanapa uwaitamagina, koratempa nkantotapa imikibene, untawe. ¹¹ Piya yuguna, igepe e'ero wae kai ka amimagina maya uwaimintiye: Tigeba uwaena yaganto migaraiginto. Toganaba ka Yugari pe kinape, mono tiyokinape, kama kina'waipa iyeguyigini tige puntasa puma purigina, aisuta iyekana asu kanarasakanaba, Kotiba ika puwaitakiye, uwaimoga abintuwe.

¹² Pigoya, sipisipi awaromaba ka'merasa asaemaranta tonaentisa ka'umaema akaosaoga agauwapa, tabe imima pogana, pankamaba a'wae puma paisaena kanta puma tunusu

waogana, o'amaba kora kanta puma tete puwaeyoga agantuwe. ¹³ Piya pogana, nakeda yamanka'ama kampa agutantegina esiba puma tutubu pisa puma, mantarisa noriwamaba mabinti tutubu puwaeyoga agantuwe. ¹⁴ Piya pogana, kai akarakiyompesa puma, mantaba akarakiyogana, a'ya'ma amupe wanipisa mabe marunkaitasa maebugasogana agantuwe. ¹⁵ Aibogana, mampabisa wa'ega kinape, ige wainta kinape, irebu kina'mi tabewaipe, kotantaga kinape, esegi kinape, a'ya'ma kina kayokaya kinape uwa miye kinape, a'ya'ma iyegaka ma awabintibe amupintisa tabe yaba nkagebintibe ubasi apasi pugu, agantuwe. ¹⁶ Igeba piya pumagini, amu'amakabe yabankamakabe kega'e uma maya untawe: Tigeba tigaba'ma tumpa taerarikaeyaga, wa'egawama nkaemu yabaera miyemi'na nkaorape sipisipi awarowama nkamo'enarape kakaratao, untawe. ¹⁷ Piya, pi taramisi kanaba aboraginisi isimo'ena puma antota'enaba aboraramemekana, taepisa kebaya asima esegiba pukiye, a. Pipa kampaye, piya yugu abintuwe.

7

Isureyo tupisa ara'ena maenta kina'mi kamane

¹ Pipa a'ya waoga agauwapa, tarawa tarawaki enisore kina'miba tarawa tarawaki ma atuta asima mimagini, igeba marasa tarawa tarawaki esibaba akumpa'ma mintagana, mabipe kayo wanipipe kampa wanema, akumpa'ma miyugu

agantuwe. ² Piya, pi enisore kina'miba igeba mabe kayo wanipe ata pukena esegiyenaba maentane. Aibugu to agauwapa, to ka enisore yagarama pa nkirosaometisa uma aoganti Koti nkara'enawapa mae u'ma, pi tarawa tarawaki enisore kina'mika taberasa kega'e uma maya uwaimintiye: ³ Tigeba mabe kayo wanipe yabe a-nkata puwaitaiyo. Paitama taeba Koti nkiba pukena ara'enawapa ae kayokaya kina'wampi nki'nebi ataokiri, aintiba ataba pukibewe, piya uwaimintiye. ⁴ Piya, naeba abuwapa, pi ara'ena maeyume kinapa aisoga mayama abintuwe: Igeba 144,000 kina, a'ya'ma Isureyo tupisawe.

⁵ Piya, Yuta tupisa 12,000 kina'miba ara'ena maeyuguni,
 Arubeni tupisa 12,000-wa,
 Kati tupisa 12,000-wa,
⁶ Asa tupisa 12,000-wa,
 Napatarai tupisa 12,000-wa,
 Manasa tupisa 12,000-wa,
⁷ Simiyoni tupisa 12,000-wa,
 Aribai tupisa 12,000-wa,
 Isaka tupisa 12,000-wa,
⁸ Seburoni tupisa 12,000-wa,
 Yosepe tupisa 12,000-wa,
 Penisameni tupisa 12,000-wa sumagini,
 pi kina'mi igeba Kotitisa ara'enaba maeyugu agantuwe.

To uwaena kina'miba Kotiti aki puntawe

⁹ Pipa agategi, to agauwapa, we, uwaena kina, kampa aisema kina'mi aki puma, wa'egawama nkaemu yabaera, sipisipi awaroma nkaori asima

mintugu agantuwe. Piya, pi kina'miba a'ya'ma maga maga kinapisabe, a'ya'ma tupisabe, a'ya'ma to i'yaga to i'yaga kinapisabe, a'ya'ma to kamana to kamanapisabe, asima mimagini, igeba e'ero wae kaimana pu u'ma, wayo nka'ye iyapipa u'ma asima mimagini, ¹⁰ taberasa kega'e uma maya untawe: Aemu yabaera miyemi Kotirempatisabe, sipisipi awaromatisabe, tau'ikenaenaba aboraye, untawe.

¹¹ Piya yuguni, a'ya'ma enisore kina'miba aemu yabaera asima ainkimegini, anasa kinape tarawa tarawaki iyoganta kinape akapi atama ainkiwaitamagini, aemu yabaema nkagora parokaema Koti nkagisuma, ¹² maya untawe: Pipa tagane. Kotirempatiba a'muntanabe, age asagayukenaenabe, ta'mu potaompentanabe, au'ikenaenabe, a'ya'ma tonarona esegiyenabe, aeti a'ya'ma yagaba waiyaba miyeno. Tagane, untawe.

¹³ Piya, anasa kina'mipisa ka'waina nabigama maya untiye: Pi e'ero wae kai purinta kinapa, igeba ae kinane. Aetasa kanantane, untiye.

¹⁴ Piya yugu, naeba: We, naba-o, kaebe abintane, omuntuwe. Omuwagana aeba maya unamintiye: Pi kina'miba kama kina'waimpiba tabe iki nakiyena puwaitantanta, pi kanabisa aborawe. Piya, igeba kaiwaipa sipisipi awaroma kuratas aeyobagana, kaiwaimpaba waentanaba piye, untiye.

¹⁵ Piya, igeba Koti nkaemu yabaera mima, arape asekape aota namankapi kayokaya'ena potawe, iye.

Piya pegana, aemu yabaera mara'miyemi'naba
ama nkiwaitama kabiwaitakiye, iye.

- ¹⁶ Piya, nanintagabe wanikabe igeba to kakema
iga'ena kampa ibekana, to kakema
pankamaba kampa irabatekana, yakutasa
iki nakiyenaba kampa aborawaikiye, iye.
¹⁷ Piya, aemu yabaewama nkakapi miyemi
sipisipi awaromaba kabiwaitamagina,
paitama wama nabai'nami nke'wasa
waniti iba pukiye, iye.

Piya, Kotiba iyo'nuba aebago puwaegaikiye, piya
untiye.

8

Tonaentisa tara umaema asaemaranta ka'me akaosantiye

¹ Pigoya, sipisipi awaromaba tonaentisa tara
umaema asaemaranta ka'merasa akaosaogana,
mantabinti a'ya'maenaba paka puwama apu-
awa kamanapa kampa untawe. ² Aibugu to
agauwapa, Koti nkaora asima miye tonaentisa
tara umaema enisore kina'mi aboraugu agauwa-
gana, tonaentisa tara umaema pikuri imogini
maentawe.

³ Piya maeyuguna, to ka enisore yagarama
kanamagina, kaema agunta pasa'atakena kori
tu'na u u'ma aratara ampa asintiye. Asiyogini,
igeba aogi agunta ukenaenaba uwaena amuguna,
aebe a'ya'ma Kotiti atokaeyume kina'mi ntuna-
muwai mpaema kapi aki puwaitamagina, aemu
yabaewama nkaora kori aratara aebe kaema
aguntaba pasa'atantiye. ⁴ Piya, Koti nkaora
miyume enisorewama nkayapisaba aogi agunta

ukenaenama kunkawamabe, Kotiti atokaeyume kina'mi ntunamuwaimpabe, kaga aogima intiye.

⁵ Piya pogana, pi enisorewamaba pi tu'napa maema yakupa aratarasa maema pumaetama, pi ntakupa mabinti maebugaintiye. Maebugasogana, antaru uma ago yogana, apayaena purite waogana, maba imima poga, agantuwe.

Tarawa tarawaki enisore kina'miba pikuriba pukantawe

⁶ Aibogana, pi tonaentisa tara umaema pikuri mae urintume enisore kina'miba pukakena yokege puntawe.

⁷ Pigoya, marusa enisorewamaba pikuriwatasa pukaogana, kabayarape yakupe korantaga a'yugu puma, mabinti tubuma tumintiye. Piya tumogana, mabe yabe tara auka'isa awatepa uwa waiyogana, ka auka'isa awate yaku tawamagina, a'ya'ma apararetare kabuyenabeba yaku tawaewaoga, agantuwe.

⁸ Pigoya, aintisa enisorewamaba pikuriwatasa pukaogana, yaku abuyaga tabe amu kantaenaba maebugasogana kayo wanipinti tumintiye. Tumogana, tara auka'isa awatepa uwa waiyogana, kayo wanipa ka auka'iba korantana puwantiye. ⁹ Piya pogana, kayo wanipintisa iyogama mintume kina'miba tara auka'isa uwa mintuguni ka auka'isa pu'waewauguna, wanipisa kareba tara auka'isa uwa waintogana, ka auka'isaba ata puwaewaoga, agantuwe.

¹⁰ Pigoya, kakaga enisorewamaba pikuriwapa pukaogana, ka tabe nori mantabintisa tubuma e'ama nke'wasa pusu purite tumimagine, tara

auka'isa uwa atamagina, anom papintibe nakeda wanipintibe ka auka'i tumogana ata puwaewantiye. ¹¹ Piya, pi ntoriwama nkageba: Asa tusawe, yewe. Piyama tumogana, wanipa tara auka'isa uwa ataogana, to ka auka'isaba a'wae puma asa tusa wani aboraogini, pika uwoma kina'miba nagaite pu'waewaugu, agantuwe.

¹² Pigoya, tarawa tarawaki enisorewamaba pikuriwapa pukaogana, tara auka'isa uwa atate, pape ope noribe ka auka'isawaipa ata puwaewaogana, ka auka'isa kane'waipa kampa tama tunusu wantiye. Piya, arape asekape ka auka'isawaipa kampa taoga, agantuwe.

¹³ Aiboga, naeba to agauwapa, ka kegebankama mantabinti pa'urite wama taberasa kega'e yoga abuwagana, maya untiye: A-e, a-e, a-e, mabi minta kinapa, to kakaga enisore kina'miba pikuriwai pukakena yokege pekana, pukakibepa waway'a'mitiba tabe kuntuyena aborarimikiye, yoga abintuwe.

9

Nayaka'mu enisorewama pikuriwa pukantiye

¹ Pigoya, nayaka'mu enisorewamaba pikuriwapa pukaogana, ka noriwama manta kaitegina tubuma mabi tumoga agauwagana, abe kampa wainta kawama kiba amogana maentiye. ² Piya maemagina, kana ka aigogana, pi kabintisaba kunka kima tabe yakunkama kunka kiyisa puntiye. Piyama kimagina, pape mantabe airarikaeyogana tunusu wantiye. ³ Aibogana, pi

kunkabisa uwaena iro'amaba mabinti aborao-gana, patakabama wasana iba nakeda esegiyen-aba imintiye. ⁴ Imimagna mayama uwaitantiye: Tigeba mampabisa apararetare kabuyena a'nobe yabe a-nkata potaiyo. Kampaye. Koti nkara'ena i'nebi kampa wainta kina'mana ata puwaitaiyo, iye. ⁵ Piya, tigeba pi kinapa opa nayaka'muta iki nakiyena puwaitamagiri, a-nkiyeguyigini puriyo, piya uwaitaoga abantuwe. We, pi iro'ama nkimikena iki nakiyenaba patakabama wasana iba nama iki nakiyena pemisa poga agantuwe. ⁶ We, pi kanabipa wasanamiba purikena ki ku'enaba pugagategini, kampa agakibewe. Eya, purisanaga ibugakibemipa, purikenamaba aegaka wagaikiye.

⁷ Piya, nae agauwapa, kana iro'amaba osirasa ma'ena pukena arabasa puma arabaogana, i'notiba taminoku'waipa korirasa pumaranta kanta pogana, iyowamaba wasana iyo kanta puntiye. ⁸ Piya, ibiya'amaba e'ero puma waya'mi nkibya kanta pogana, iwawamaba araiyoniwama nkiwa kanta puntiye. ⁹ Piya, iba'waimpaba kapa ma'ena i'ana kanta pogana, igaga agawamaba uwaena osiwama kare paiburite ma'enari waisa kamana uma aga puntiye. ¹⁰ Piya, iyenge'amaba patakabama nkaege kanta puma, wasanaba aba nakeda yokege puntiye. Eya, opa nayaka'muta wasana iki nakiyena puwaitakena esegiyenawaipa iyegeta waintoga, agantuwe. ¹¹ Aibogana, wa'egawaimpaba aeba kampa abewa nkwaitanta karasa enisorewe. Piya, pi enisorewama nkagewapa Iburu kamanapisaba: Abatoniwe,

yegini, Kariki kamanapisaba: Aporiyoniwe, yewe. Piya, taete kamanapisaba: Ataena puma kaikena yagarawe, yune.

¹² Pigoya, marusa tabe kuntuyenama kamanapa a'ya waginisi, to tara kuntuyenaba waintinisi, aintiba aborakibese.

Tonaentisa ka'umaema enisorewama pikuriwa pukantiye

¹³ Pigoya, tonaentisa ka'umaema enisorewamaba pikuriwapa pukaogana, Koti nkaobi kori pumaranta aratara tarawa tarawa atuta wainta awawatasa awamupisa kamana yoga, abantuwe. ¹⁴ Aeba kana pikuri pukaome nkenisore maya omintiye: Tarawa tarawaki enisorewama Yuparatsi anompata mima iga'na puntapa, kaeba wama a'yoba'itagini waiyo, yoga abantuwe. ¹⁵ Piya yogana, aeba wama pi tarawa tarawaki enisore kinapa a'yoba'itaogini, igeba a'ya'ma kinapa maema a'yigimpa tara tupa iyegukena yokege puntawe. Eya, pi ntuga, pi nku, pi ntaga, pi nkawa, pi kanara a'yoba'itaogini iyegukena yokege puntawe.

¹⁶ Piya, osira wakibe irebu kinapa, 200,000,000 kina aisuwaitaoga abantuwe. ¹⁷ Piya, naeba amonta ki'i mayama agantuwe: Osi akabata miyume kina'miba ma'ena i'ana atantapa, pipa ka'isaba tete yaku kanta pogana, to ka'isa kokomu kunka pogana, to ka'isaba mopai yakupisa kagu kanta puntawe. Piya puguni, osimi nki'nopa araiyoniwama nka'no kanta puguna, piyama iwamupisaba yakupe, kunkabe, yakupisa kagupe iro'ma wagana puntiye. ¹⁸ Eya,

yakupe, kunkabe, yakupisa yakupe, iwamupisa pi kakaga irosume nkataenamaba wawayapa ka tupa iyeguyuguni purugu, agantuwe. ¹⁹ Piya, pi osiwama nkesegiyenaba iwamutape iyawarape waintiye. Eya, iyawamaba kuyawama nka'no kanta pegina, pi nki'notasaba wasanaba ata puwaitawe.

²⁰ Pigoya, pi ata puwaitakena kakagaenama to tara tupisa kinapa kampa iyeguyuguni, igeba iyapisa pentanarapa kampa igu a'wae puma, igeba keginape ama kotipe kampa ikabitantawe. Kampaye. We, pi ama kotiba igeba korirasabe, siribarasabe, kaparasabe, yabatasabe, yarasabe, iyapisa puguna, pintanamaba kampa aoba agama, kampa kamanapa abima, kampa nasintiye. ²¹ Piya, pi kina'miba tabe kuntuyen-aba agamagini, ataenawaikaba kampa a'wae puntawewe. Eya, wasana iyegumagini, kiyo'enaba pumagini, kumiyyena pumagini, kuntana puta nasimagini, igupa kampa a'wae pugu agantuwe.

10

Enisorewama Yoni esa amogana nantiye

¹ Pigoya to agauwapa, to ka esegi enisorewama mantabintisa tumoga agantuwe. Ae au-tasaenamaba ibina puwaogana, a'notapa koba aewanama waintogana, aowamaba pa kanta puma e'wasa puwaogana, agisawamaba wa'ega yaku kanta puntiye. ² Piya, aebe ka uwaena isa'anto a'waitama ayapi u'magina, ayatakantisa agisaba kayo waninkama nkabobori aema mima, ayake'masisa agisaba mara aema mintantiye.

³ Piyama mimagina, aeba araiyoniwama kega'e yisa puma tabe kiga'e untiye. Piya yogini, tonaentisa tara umaema antaru untawe. ⁴ Pi tonaentisa tara umaema antaru yugu, naeba pi kamana kaekena puwagana, ka awamu mantabintisa maya kamana yoga abantuwe: Pi tonaentisa tara umaema antaru ye kamanapa kaeba akumpa'ma mima a-kaeyo, unamintiye.

⁵ Aiyogana, kayo wanitape marape asintoga aganto nkenisore yagarama aeba ayatakantisa inati maeyotamagina, ⁶ miyaba yagarama nkaobi esegi puntiye. Piya, miyaba yagara Kotiba aeba pi mantabe pipinti waintintanabe, mabe pipinti waintintanabe, wanipe pipinti waintintanabe pumarantine. Piya, enisorewama Koti nkaobi mayama esegima untine: Kanapa pabigo a'ya wakena pika, to ka yagaba kampa aobi pukune. Kampaye, iye. ⁷ Piya, tonaentisa tara umaema enisorewama pikuriwapa pukakana, pi ntagaba Koti kakanti ntapiyenawampa nkau'wapa aborakiye, iye. Eya, pi aogi kamanapa pai kayokaya poropete kina'wapa uwaimintintanama nkau'wapa aborakiye, piye untiye.

⁸ Pigoya, pi nkawamu mantabintisa unaminti nkawamu'amaba to kake maya unamintine: Kaeba wama pi a'wainti nkisa, kayo wanitake marake asintemi nkenisore yagarama nkayapi wainti nkisapa umaeyo, unamintiye. ⁹ Piya unamoga, naeba pi nkenisore yagaramati wama uma abigamagi: Kaeba pi uwaena isa'antoba namo, yuwagana, aeba maya unamintiye: Kaeba maema nao. Pipa kantabintiba asa kabakan-

aba, kawamupipa igaenawapa tunkama iga pusu pukiye, untiye. ¹⁰ Aeba piya yoga, naeba enisorewama nkayapisa pi uwaena isa'antoba maema nauwagana, nawamutapa tunkama iga pusu poga, nagasuwaganaba nantabintiba asa pantiyi.

¹¹ Aibogana, to ka maya unamintiye: Kaebe to kakeba uma, uwoma to i'yaga to i'yaga kina'mikabe, maga maga kina'mikabe, to kamana to kamana ye kina'mikabe, mabiswa wa'ega kina'mikabe, Koti nkawamutasa kamanapa uma aborawaimo, piya unamintiye.

11

Kamana uma aborakena yagararamisi kamane

¹ Piya umagina, kabi aisukena asa namintana, maya unamintiye: Kaebe asima wama Koti nkaota namapinti ima e'erongape tabenawape ayaki kanarapayawe aisuwa, aratarape asu aisuwa, pita'i Koti nkagise kinapa ayakipayawa, kaga aisuwa agao, iye. ² We, kaebe aota nama nkawamorisa kumapa a-nkaiso. Uwa atao. Pi kumapa to marisa kina'mintanawe, iye. Piyama igebe Yerusaremi kumatapa 42 uta nasima aegara puma aeratapa kaikibewe, iye. ³ Piya, naeba nawamupisa kamana ukena yagarane taraba esegiyenaba isimekinisi, isigeba abaraena pu u'ma, 1,260 yagaba kamana'nepa uma aborakibese, piya untiye.

⁴ Pigoya, pi kamana ukena poropete yagara taraba, isigeba tara oribi ya kanta puma mima, isigeba a'ya'ma mara kabintemi Nkwa'egawama nkaora waiyeme kani kanta puma miyese.

⁵ Piya, ka'isa kina'miba pi tara yagarara ata puwaisitakena pukibepa, pi taramisi nkisiwamupisa yaku iro'ma, kama kina'waisipa irabatikiye. Eya, ata puwaitakibe'nagiba antotapa pabiyama purikibewe. ⁶ Piya, ibina mpantaba akunikena esegiyenaba isigeti waiyekana, Koti nkawamupisa kamana uma aborakibeme kanabipa kaba kampa aekiye. Piya, wanipa a'wae pikena esegiyenaba isigeti waiyekana kora nkwanintana puwakiye. Piya, mabisa kinapa a'ya'ma ata puwaitakena esegiyenaba isigeti waiyekinisi, isigeba isibemika pabiyama pukibese, piya untiye.

⁷ Piyama, isigeba awaga kamana'waisipa uwaetaisigini, abe kampa wainta kabintisa kabu kina'maba iro'ma ima, ma'ena puwaisitama, asu isigasima isiyeguyekinisi purikibese. ⁸ Isigeba pu'maginisi, isiwaisipa pi tabe kuma'ama kepi uwa waikiye. Eya, paipa Wa'egawaisimpa yara purinti kumatapa uwa waikiye. We, meto kamana uma pi kuma'ama nkageba: Sotomuwe, Isipiwe, yompene. ⁹ Aibekini, to i'yaga to i'yaga kina'mibe, a'ya'ma tupisa kina'mibe, to kamana to kamana ye kina'mibe, maga maga kina'mibe, igeba pi nkisapa kakaga yaga apuwa suma agasaba'waetamagini, kaiwaisitakenaenaba akumpa'ma mikibewe. ¹⁰ Piya, mabisa kina'miba pi tara yagarara pu'wakibemekaba tabe i'mu pumagini, wa'ena puma iyo'mipa i'muntanaba imikibewe. Pi tara poropete taramisi, mabisa kina'mitapa ata puratantame ntagararaba purese, umagini, piyama i'mu pukibewe.

¹¹ Pigoya, agauwapa, kakaga yaga apuwa

suma a'ya waogana, Kotiba uwaisitaoginisi isigeba aemu maema isiyogama asiyusuguni, isigaume kina'miba tabera pam i ntami puma iyekuru pugu, agantuwe. ¹² Piyama isiyogama asiyusuguna, mantabintisa tabera kega'e umagina: Tisigeba mata'i iyiso, yeginisi, isigeba mantabinti mimigara iyusuguni kama kina'waisimpiba isigantawe. ¹³ Piya, pabi ntaganto tabe imima pogana, pi kumatasa age ka megasima auka'i uwa waintogana ka auka'i akasaba'ma aeguwaewaugu, agantuwe. Piya, pi imimankamaba 7,000-wa kina iyeguyogini pu'waewauguni, a'ya'ma to kina'miba tabera iyekuru pumagini, mantabintisa Koti nkagisuntawe.

¹⁴ Pigoya, tara tabe kuntuyenama kamanapa a'ya wagina, kakaga kuntuyenaba waintana agar o ntaganto aborakiye.

Tonaentisa tara umaema enisorewama pikuriwa pukantiye

¹⁵ Pigoya, tonaentisa tara umaema enisorewama pikuriwapa pukaogana, mantabintisa iwamu aga uma esegi kiga'e uma maya untawe: Wa'egarempabe otanti ntagara Karaisitiwampabe ibaba a'ya'ma marisa kina'mipa kabiwaitakiye. Eya, Wa'egarempa a'ya'ma yaga kabiwaitayaba mikiye, piya yugu abintuwe. ¹⁶ Piya yuguni, 24-wa anasa kina'miba, Koti nkaora iyemu yabaera miyume'nagiba, igeba mara parokaema Koti nkagisumagini, ¹⁷ maya untawe:

We, Wa'ega Koti, kaeba taberaka'yane. Kaeba ibabe paipe miyaba miyeka, ta'mu pugataune, iye.

Piya, kaeba tabe esegiyenagapa aborama kabi-waitakenaena ago peka, taeba ta'mu pugataune, iye.

¹⁸ Piya, abe'isa kina'miba imo'ena puntaka, kae kamo'enagapa ibanto aborawaeye, iye.

Piya, purinta kina'mi kamana ukena yaga aboraye, iye.

Eya, ibaba kayokaya kinakapa pipa poropete kinape kaeti atokaenta kinape, we, a'ya'ma intape tumintape iyekuru pugatama kamentapinti miye kina, igeba aogi ika nkimikena yagawe, iye.

Piya, ibaba mabi ata pe kinapa ata puwaitakena yagageba kagane, piya yugu abantuwe.

¹⁹ Piya yugu, naeba to agauwapa, mantabinti Koti nkaota nama ai'ataogana, pi aota namankap-inti Koti esegi uwantanti kamana wainta pok-isiba wasanami nkiyora aborawaintantiye. Piya pogana, apaya purite waogana, antaru uma tabera aga yogana, mawamaba imima pogana, tabe kabayara poga agantuwe.

12

Wayake tabe kuyegewe

¹ Pigoya, to agauwapa, mantabintiba tabe awame'ena mayama aboraoga agantuwe: Piya, ka wae miyogana, pankamaba autasaena kanta puma aerarikaeyogana, o'amaba agisa amentapinti waiyegana, a'notiba nori nagisarisa

tara tumpaema norirasa wa'ega kina'mi taminoku'ena puntiye. ² Piya pogana, aeba aga'e pogana, yagaraena pukena auki nakiyena aboramogana, pi ntagaraena puma nagarikenaga tabera: A-e, a-e, yoga abintuwe.

³ Agauwapa, mantabintiba to ka awame'ena mayama aboraoga agantuwe: Piya, ka tabe kuyewama mintomepa, aeba tete puwaogana, a'nonkapa tonaentisa tara umaema a'nu waiyogana, awawapa nayatara'mu waintantiye. Piya pogana, a'notiba tonaentisa tara umaema wa'ega kina'mi taminoku'anto waiyogana, ⁴ ayawa kasu aeyogana, mantarisa noriba tara auka'isa uwa atate ka auka'isa a'ya'ma maebugaogini mabinti tumintawe. Aibuguna, kana kuyawamaba yagaraena pukena wae'ma nkaori ampimagina, yagaranto ma'atakana aeguma nakenaraka aobi puma mintoga, agantuwe. ⁵ Aibogana, pi waya'maba masi ma'atantiye. Piya, pi ntagaramaba aeba ainti esegi kaso ayapipa mae u'magina maga maga kinapa esegima kabiwaitakena yagarawe. Piya, masi ma'ataogana karu'ena kana yagaraba ababute ima Kotiti aemu yabaewata mesu atantawe. ⁶ Aibuguna, kana wae'maba aegaka wama ka'me mpari ampintantiye. Piya, pi mpariba 1,260 yaga miyekiri: Nanintaba amima kabitaiyema, Kotiba yokege poga, agantuwe.

⁷ Agauwapa, mantari tabe ma'ena aborama, Maikoroge enisore kina'wake kana kuyewamapa ma'enaba potantawe. Piya, pi kuyawamage enisore kina'wake antotapa ma'ena pumagini, ⁸ igeba kampa esegi puguni asu igaintawe. Aibumagini: Ige marupa mantabinti ibaba kampa

waikiye, umagini, ⁹ pi tabe kuyeba maebugasuguna tumintiye. Piya, pi tabe kuye aeba paisa kuyewe. Ae ageba Sataniwe, kewe, yewe. Aeba a'ya'ma marisa kina imiyo'ena puwaitakena yagarawe. Piya, aeba kampa igasogini, igeba mabinti maebugasimagini, ao'enisore kina'wake kaga igarubauguni tumugu agantuwe.

¹⁰ Piya puguna, mantabinti tabe awamu'ama mayama kega'e yugu abintuwe: Ibaba Kotirempa tau'ikenaenawape esegiyenawape kabiratakenaenawape aboragina, Karaisitiwampaba kabikena esegiyenawapa aboraye, iye. Piya, tao'mi kamana uwaitakena yagara, aeba asi nasiba arape asekape Kotirempa nkaobi kamana uwaitami ntagaraba maebugasuguna tumintiye, iye. ¹¹ Piya, tao'miba igeba ago esegi puma sipisipi awarowama koratasabe kamana'ama nkago aborakena yugawaitasabe asugasima agarubantawe, iye. Piya, igeba pu'wakenaenagaba kampa napinta yogawaipa pumagini againtawe, iye. ¹² Pigoya, pika mantabe a'ya'ma mantabinti minta kinape, tigeba ti'mu piyo. We, mabinti minta kinape kayo wanipinti minta kinape, ataenabi miyewe. Piya, kewamaba tigeti ago tumintana, ae yaga aro ntagantowema, abimagina, tabera amo'enaba purite tumegiri, ataenabi miyewe, piya untiye.

¹³ Pigoya, pi kuyewamaba maebugasuguna mabinti tumimagina, aeba kana masi ma'atanti nkxae aega'ma wama arakurikena puntiye. ¹⁴ Piya pogana, kana waepa tabe kegebankama nkagaga taraba amogana: Pa'urite wanema, amogana, aeba pi kuyewamaka aegaka wama

ka'me mpari umintantiye. Pita'iba kakaga kabu apuwa suma miyekiri nanintaba amima kabitaiyema Kotiba yokege puntiye. ¹⁵ Piya, pi wae'maba aegaka waogana, kana kuyewamaba awamupisa tabe wanintama ikasogana, kana wanipa anompa aborama karu'ena pi wae aega'urite wantiye. Piya, kuyawamaba napiyomepa: Wani pa'ma kana waepa amaerite wama apaikasanema, piya puntiye. ¹⁶ Piya pomepa, mawamaba ao'maemagina, kana kuyewama nkawamupisa ikasome nkano nkwanipa akuniken a awamu aka puntogana, pita'i pai'waewantiye. ¹⁷ Piya pogana, kana kuyewamaba pi nkwaeka amo pogana, aeba aguyosagata wama, a'ya'ma to yagarawampige ma'ena puwaitakena wantiye. Eya, aeba Koti unti kamana wasima: Isu nkao'yagaranawe, ye kina'mipa iyegukena wantiye. ¹⁸ Pigoya, kana kuyeba wama kayo wani kepiyati tumpintoga, agantuwe.

13

Wanipintisa kabu kina tara aborantase

¹ Pigoya, to agauwapa, kayo wanipissa ka kabu kina irosaoga agantuwe. Aeba nayatara'mu awawa, tonaentisa tara umaema a'nuna suma agantuwe. Piya, awawatapa nayatara'mu wa'ega kina'mi taminoku'anto waintogana, a'notapa akaya agiba waintantiye. ² Pi aganto kabu kina'maba tabe kabu pusi kanta pogana, ag-isawamaba peyawama nkagisa kanta pogana, awamu'amaba araiyoniwama nkawamu kanta

puntiye. Pigoya, tabe kuyewamaba pi kabu kinapa esegiyenawape, wa'egawama mparunkape, tabe kabikena esegiyenabe amintiye.³ Piya, kabu kina'ma ka a'nupa aegugasuguna pu'wasu poga agantuwe. We, piya puguna pi nkanamunkapa ago ata waogini, a'ya'ma marisa kina'miba agate pam'i puma, pi kabu kinapa aegarantawe.⁴ Piya, pi tabe kuyewamaba kabikena esegiyenawape kabu kinapa amogini, a'ya'ma kina'miba kuyawama nkagisuntawe. Piya pumagini, igeba kabu kina'ma nkageba kaga agisuma maya untawe: Ke kanarasama kabu kina'ma pisa pukiye, a. Ke kanarasama ma'enaba puma agaikiye, a, piya untawe.

⁵ Piyama Kotiba kanarasaogana, pi kabu kina'ma nkawamupisa agebigo kamanape akaya kamanape umagina, aeba kabikena esegiyenawapa 42 uta aborantiye. ⁶ Piya, aeba awamupa aka puma Kotikaba akaya kamanapa untiye. Eya, aeba Koti nkagega'ebe kuma'wakabe kaga akaya suntiye. Piya, a'ya'ma manta kumapinti miyume kina'mikaba akaya suntiye. ⁷ Piya pogana, Kotiba kanarasaogana, aeba asima Kotiti atokaeyume kinape ma'enaba puwaitama igasugu, agantuwe. Piyama aeba kabikena esegiyenaba maema, aeba a'ya'ma tupisa kinape, a'ya'ma to i'yaga to i'yaga kinape, a'ya'ma to kamana to kamana ye kinape, a'ya'ma maga maga kinape kabiwaitakiye. ⁸ Kabiwaitakini, a'ya'ma mabi mikibe kina'miba kabu kina'ma nkagisukibewe. Piya, paipa Koti mampa kampa punta, aeba aegunti sipisipi awarowampa nke'wasa maekena isapipa aokina'mi nkigeba

ago kaentine. Piya, a'ya'ma to kina, igewai pi nkisapi kampa wainta kina'miba igeba pi kabu kina'ma nkagisukibewe, piya untiye.

⁹ Wasana ageyaga kina'maba ma kamanapa abibebe peno: ¹⁰ Piya, iga'nabi ataigina wakibi'naba iga'nabi wano, iye. Eya, ma'ena puma kasotasa aeguyigina purikibi'naba kasotasa pureno, iye. Pigoya, piyaena aborakapa, Kotiti atokaeyompe kina'mitaba, esegima mpima tamatiti'enara upebe peno.

¹¹ Piya, to agauwapa, to ka kabu kina'maba mabintisa irosa'ma iyoga agantuwe. Aeba tara awawa sipisipi awaroma nkawa kanta puma waintogana, kamana'wapa tabe kuyewama usu puntiye. ¹² Piya, aintisa kabu kina'maba pi marusa kabu kina'ma kabikena esegiyena maewaemagina, ae aobipa yogawapa aogima puntiye. Yogawapa piya pumagina uwaitaogini, a'ya'ma maga maga kina'miba marusa aegunti nkanamu ata wanti kabu kina'ma nkagisugu, agantuwe. ¹³ Piya, aintisa kabu kina'ma toma toma nkawame'ena tabera puntiye. We, aeba otaogana waway'a'mi nkiyoranta bintisa yakupa mabi tumintiye. ¹⁴ Piya, Koti kanarasao-gana, aeba tonarona awame'ena marusa kabu kina'ma nkaobi pumagina, pi nkawame'enarasa mabisaka kinapa imiyo pumagina maya uwaitantiye: Kasotasa aeguyogana kampa pu'wanti kabu kina'ma nkamapa tigeba pumagiri agisiyo, untiye. ¹⁵ Piya, Koti kanarasao-gana, aeba kabu kina'ma nkamapa auma amogana pi nkamankamaba kamana untiye. Piya, auma amimagina otaogana, pi ka'isa kina amankama

kampa agisume'nagipa amankamaba iyeguyogini purintawe.

¹⁶ Piya, aintisa kabu kina'maba otaogini, a'ya'ma kina, tuminta kinape inta kinape, kotantaga kinape kusi kinape, kayokaya kinape uwa miyume kinape, a'ya'ma kina'mi nkiya takantiwo, i'neranoma, ka ara'ena menkatantawe. ¹⁷ Piya, ka'waina kabu kina'ma nkara'ena kampa puntakibi'napa, ikantana pukenaenawapa akunkatakiye. Piya, ara'enawapa pipa kabu kina'ma nkagiwo, pi nkagiwama ntampawano. ¹⁸ Pika taeba aogima napiyeno. Piya, napiyenayaga kina'miba kabu kina'ma ntampawapa abima agowapa aogima aiseno. Piya, kana nampapa wasanami ntampane. Pi ntampawapa 666-we.

14

144,000 kina'miba kasa ini untawe

¹ Piya, naeba to agauwapa, we, Yerusaremi kumata Saiyoni amuti sipisipi awarowama asintogini, 144,000 kina kaga asintugu agantuwe. Piya, pi kina'mi nki'nebi sipisipi awaroma nkagebe abawampa nkagebe kaga kaentine. ² Aibogana, mantabintisa tabe kamana tumoga abuwagana, pi kamana'amaba tabe wani nkabawama usu pumagina, tabe antaru yisa puntiye. Piya, pi kamana'amaba iniwama usa puma, wasanami kita aeguyegana yisa kamana untiye. ³ Pi unta kina'miba kasa ini ka uma, Koti nkaemu yabaera uma, pi tarawa tarawaki iyoganta kina'mi nkiyobipe anasa

kina'mi nkiyobipe ini untawe. Piya yuguni, pi 144,000-wa mabisa kina, Koti ika puma ibabemi, pi kina'amana pi kasa iniba abikena puntawe. ⁴ Pi kina'miba igeba wayapa kampa maenta kina kanta puma, nare ntare puma mimagini, a'ya'ma kumati sipisipi awaro wakena pemitapa, igeba ae aegarawe. Piya, mabisa kina'mi ikapisa pi kinapa Koti ika puwaitagini, igeba paitaratama Kotitibe awarowampatibe ka tuntana puma mintawe. ⁵ Piya, ige iwamupisa kumpari kamana kapa kampa aboraogini, igeba nare ntare kina mintugu agantuwe.

Kakaga enisore kina'miba kamana untawe

⁶ Pigoya agauwapa, to ka enisore yagara pa'urite manta akapinti waoga agantuwe. Piya, ae yugawapa aogima waiyaba kamana uma aborama mabisa kina uwaimikenenaenawe. Aeba uma aborama a'ya'ma maga maga kina'mitibe, a'ya'ma tupisa kina'mitibe, a'ya'ma to kamana to kamana ye kina'mitibe, a'ya'ma to i'yaga to i'yaga kina'mitibe aborakena yuga puntiye. ⁷ Piya pumagina, aeba tabera kega'e uma maya untiye: Koti antota'ena aborakena kana'wapa aboragiri, tigeba Kotikaba tiyekuru puma agisiyo, untiye. Eya, mantabe mabe kayo wanipe nabai'nami wanipe aboranti'na nkagisiyo, piya untiye.

⁸ Pigoya, to ka enisorewamaba marusa enisorema nkaka'i aborama maya untiye: Pebironi kumapa ata puwaye. Ata puwaye, untiye. Pi tabe kumatasa ago kina'miba a'ya'ma maga maga kina'mitiba kumiyyena i'nintana aborauguni, igeba waini wani ntama aibo pesa

puma aega'ma kumiyyena puntawe. We, pi tabe kumapa aya puwaye, untiye.

⁹ Pigoya, to ka enisorewama tara enisoremisi nkisika'i aborama tabera kega'e uma maya untiye: Piya, ka'wainaba kabu kina'mabe amankape agisuma, ai'nerano, aeyatano ara'enawapa maekibipa, ¹⁰ waini namisa puma Koti nkamo'enaba kaga maema nakiye, untiye. Eya, wasanama wanipa kampa maenta waini abiwa kankabebi atama maema nama a'yugu pisa puma, Koti nkamo'enama nkesegiyenamana nakiye. Piya, yakunkamabe yakupisa kagu'amabe auki nakiyyena aboramima, aota enisore kina'mi nkiyobipe sipisipi awaroma nkaobipe aboramekana ataenabi mikiye. ¹¹ Piya, pi kina'mi nkiki nakiyenabisa kunka irosa'ma, a'ya'ma yaga iyaba'mikiye. Piya, pi kina'miba kabu kina'mabe amankape agisumagini, agega'ewa nkara'enawa maeya kina'miba igeba arape asekape iki nakiyenabisa kampa migarawe.

¹² Pigoya, piyaena aborakapa, Kotiti atokaeyompe kina'mitaba, esegima asiyeno. Eya, Koti unti kamana wasima Isuti tamatiti'ena upebe pompe kina'mitaba, esegima asiyeno.

¹³ Pigoya, naeba mantabintisa awamu aga maya yoga abantuwe: Kaeba maya kamana kaevo, untiye: Wa waya Wa'egawamati atokaema yogawa pugaite pure'nagiba, ibasa kanara agobima i'muntanabi mikibewema kaeyo, untiye. Piya yogana, Awamus'a'ama kaga: Tagane, untana: Igeba araga ntugawaipa kaitegini migaraig-

ina, yogawaimpa nkawaga kamanapa aborakini i'muntanabi mikibewe, untiye.

Wasana a asikena yagawe

¹⁴ Pigoya, to ka agauwapa, we, wae nkibina waintogana pi ibinata wasanama ntagara kanta yagara mara'mintoga agantuwe. Ae a'notapa kori taminoku purintana, ayatiba agana wainta kasu u'ma mintantiye. ¹⁵ Piyama mintogana, to ka enisore yagarama tabe mono namapisa irosa'magina, tabera kega'e uma ibinata mintome ntagaraga maya omintkiye: Kaeba kasokatasa mabisaenaba kasao. Piya, a'ya'ma mabisaenaba ago agutawaeyagina ibaba mabisa naninta aki pukena yagawe, untiye. ¹⁶ Piya yogana, ibinata mintome ntagaramaba kasonkatasa mabinti arisa pugasimagina, mabintisa nanintaba kasama maeyoga, agantuwe.

¹⁷ Piya, to ka enisore yagaramaba mantabintisa tabe mono namapisa iro'magina, aegeba agana wainta kasupa urite irosantiye. ¹⁸ Piya, to ka enisore yagarama aratarasa irosantiye. Pi yakuta kabintome nkenisore yagarama iro'magina, tabera kega'e uma agananta kasu urintome enisore yagaraga maya untiye: Kaeba agananta kasukapa maete tumima arisa pugasimagina, mabisa waini yamankapa agutamipa kasama aki puwaeyo, untiye. ¹⁹ Piya yogana, pi nkenisore yagaramaba kasonkatasa mabinti arisa pugasimagina, mabisa waini a'wapa aki pumagina, tabe aerakena kankabebi maebugaintiye. Piya, pi kankabeba Koti nkamo'enawane. ²⁰ Piya, kuma'ama nkaka'i

igeba pi yamankapa aerapantawe. Piya puguna, korapa pi kankabebisa uwaena aborama ima, osiwama nkawamuta ka kana puma e'eronkap a 300 kiromita waoga agantuwe.

15

Tonaentisa tara umaema enisoremi ataena ur-intawe

¹ Pigoya, naeba to agauwapa, to ka tabe awame'ena mantabinti agamagi, pika uwaena nagi napintuwe. Piya, tonaentisa tara umaema enisore kina'miba tonaentisa tara umaema ataenaraka'ya wasana puwaitakenaena urintugu agantuwe. Piyama pi nkataenamaba uma a'ya wakana, aintiba to kapa kampa aborakiye. Kampaye. Pi nkataenamaba a'ya wakanaba, Koti nkamo'enawapa a'ya wakiye.

² Piya, naeba tabe kayo wani kantaenaba agantuwe. Pipa karasirasabe yakutasabe pumaranti kanta poga agantuwe. Piya, wasanamiba kabu kinape amankape agega'ewama ntampawape asu igasume kina'miba pi karasi waninkama nkatata asima mimagini Koti kitawapa u'ma mintantawe. ³ Igeba mimagini, Koti kayokaya yagara Moses nkinibe, sipisipi awaroma nkinibe mayama sewe:

We, Wa'ega Koti, taberaka'yane. A'ya'ma pem-pentanagapa tabe pegi agategi uwaena tagi napiyune, iye.

We, miyaba Wa'ega, a'ya'ma kikapa arupu puma tagataka'yane, iye.

⁴ We, Wa'ega, kae kabintoga aotataka'ya miyekana, kebaya kaekaba kampa aekuru

pumagina, kebaya kampa kagega'eba
asagayukiye, a. Pipa kampaye, iye.

Piya, arupu yuga pekana agogapa abo-
rawaeyagini, a'ya'ma maga maga
kina'miba kanama kae kagisukibewe,
piya ini yewe.

⁵ Piya, ainti to agauwapa, mantabinti kairasa
kimaranta mono namankapa a'waiwaintoga
agantuwe. Pi ntamapa Koti miyemi ntamane.

⁶ Piya, pi tonaentisa tara umaema enisore
kina'miba tonaentisa tara umaema ataena
puwaitakenaenaba urite, pi tabe mono namapisa
irosa'ma kanantawe. Igeba e'wasa wae kai
animagini korirasa ibamukantiba kintawe.

⁷ Abuguna, tarawa tarawaki iyoganta kinapis
ka'wainaba tonaentisa tara umaema korirasa
tu'na maema tonaentisa tara umaema enisore
kinapa imintiye. Piyama pi tu'napiya miyaba
Koti nkamo'enawapa pumaewantiye. ⁸ Pumaema
imogini maeyuguna, Koti nke'wasabisabe
esegiyenawapisabe kunka kima pi mpono
namapa pumaewaugu agantuwe. Piya,
tonaentisa tara umaema enisore kina'mi ataena
puwaitakenaenaba kampa a'ya puntogana,
ka'wainaba pi mpono namapintiba kampa
ubai'ma wakena puntiye.

16

Tu'napi Koti nkamo'ena pumaewaogini asunu kaegaintawe

¹ Pigoya, naeba abuwagana, ka tabe
awamu aga tabe mono namapisa uma
tonaentisa tara umaema enisore kinaka maya

uwaimintiye: Tigeba wamagiri, tonaentisa tara umaema tu'napisu Koti nkamo'enawapa asunu kaegasigina mabinti tumeno, untiye.

² Piya yogana, marusa enisore yagarama wama tu'nankapa asunu kaegasogana mabinti tumintiye. Piya pogana, kabu kina'ma nkara'ena maema amata agisunta kina'mipa tonarona esegi inamu tu'ma iki nakiyena ibuntiye.

³ Piya, aintisa enisore yagaramaba tu'nankapa asunu kaegasogana kayo wanipinti tumintiye. Piya pogana, kayo waninkamaba a'wae puma pu'wanta kina'ma kura kanta pogana, kayo wanipinita iyoganta kinapa pu'waewantiye.

⁴ Piya, kakaga enisore yagarama pabiyama tu'nankapa asunu kaegasogana anompa'bintibe nabai'nami nkwanipintibe tumogana, a'wae puma korantana puntiye. ⁵ Piya poga naeba abuwagana, wanita kabintome nkenisore yagaramaba maya untiye:

Kaeba ibaba mite paipa mite aota taka'yane. Piya, ma nkantota'enagapa aborakenaga arupu pene, iye.

⁶ Piya, wasanamiba kaeti atokaeyume kinape poropete kinape iyeguyuguni korankaipa airi'ma purintane, iye.

Piya puguna, kaeba kanarasama ige'wai kurankaipa kamparaga potama antota'ena imukuni nantane, piya untiye.

⁷ Piya, naeba abuwagana, aratarasa awamu'ama mayama kega'e untiye:

Eya, Wa'ega Koti kaeba taberaka'yane. Antota'ena aborakenagaba kaeba tagantana puma arupuyena pene, piya untiye.

⁸ Pigoya, tarawa tarawa enisore yagarama tu'nankapa maema pata asunu kaegasogana, otaogana, pankama yaku tasubuma wasanaba yaku irantiye. ⁹ Piya, pi tabe pa ntakunkamaba irasu puma irabatogini, pi kina'miba Koti nkage, pi ataenaraka kabinti ntagarama nkage akayasotamagini, igupa kampa a'wae puma agega'eba kampa asagayuntawe.

¹⁰ Pigoya, nayaka'mu enisore yagarama tu'nankapa asunu kaegasogana, kabu kina'ma nkwa'ega aemu yabaera tumintiye. Tumogana, pi kabu kina'ma kabiyome kina'wampitiba tunusu waewantiye. Piya pogini, igeba agasiya iki nakiyena maema intebu utisa pumagini, ¹¹ iki nakiyenawaikabe inamonkaikabe mantabintisa Kotikaba akayasotamagini, ata yugawaika kampa igupa a'wae puntawe.

¹² Pigoya, tonaentisa ka'umaema enisore yagarama tu'nankapa asunu kaegasogana Yuparatisi anompapi tumintiye. Piya pogana, wanipa tagankaogana pa nkirosamitisa mabisa wa'egama kanakena kipa i'ma aogi puntiye. ¹³ Piya, naeba agauwagana, kakaga ke kina'mi taro kanta pumagini, tabe kuyewama nkawamupisabe, kabu kina'ma nkawamupisabe, kumpari poropetewama nkawamupisabe irosaugu agantuwe. ¹⁴ Piya, pi kina'miba igeba ke kina mima toma toma awame'ena pewe. Piya, igeba a'ya'ma mabisa wa'egama kina'miti nasima aki puwaitamagini, taberaka'ya Koti tabe kanabi ma'ena pukenaga aki puwaitakena pewe.

¹⁵ We, abiyo. Nae tigeti tumpa ku kina kanamisa puma kanama ampa aborawaekuwe,

iye. Piya, wasanama kampa awaitaminta mima, kaiwapa aogima ami u'ma piyisa puma mimagina, auka mima wasana iyobi ani pisanaga yokege pukibi'naba a'muntanabi mpiyeno, piya untiye.

¹⁶ Piya, pi ke kina'miba igeba mabisa wa'ega aki puwaitaugu agantuwe. Pi nkaki puwaitakena auka'igaba Iburu kamanapisaba: Amagetonewe, yewe.

¹⁷ Pigoya, tonaentisa tara umaema enisore yagarama tu'nankapa asunu kaegasogana esibabinti tumogana, tabe mono namapintisa, Wa'egawama nkaemu yabaeresa awamu'amaba tabe kiga'e yogana, maya uma tumintiye: Pipa iba a'ya wano, untiye. ¹⁸ Piya yogana, apaya purite waogana, antaru uta wama tabera aga yogana, agasiya imima puntiye. Pi nkimimap taberaka'yane. Piya, mabi mintanta kina'miba paipa tabe imimapiyama pogini kampa agantane. ¹⁹ Aibogana, pi tabe Pebironi kumapa aigasagasuba'ma kakaga atuntana pogana, a'ya'ma maga maga kumapa akasaba kaintiye. Piya, Kotiba Pabironi kumaka napimagine otaogana, pi kumatasa kina'miba wainiba kapubisa nawaegasisa puma, Koti nkagasiya amu'enaba nawaeyugu agantuwe. ²⁰ Aibogana, a'ya'ma wanipintisa maba aegaka wagasogana, to ka amupa kampa waintogini agantawe. ²¹ Piya pogana, tabe kabayara mantabintisa wasana ita tumoga agantuwe. Piya, kuntaenawaimpaba ka ka kopi ku kanta puma tumogini, wasanamipa pi kabayarankama ata puwaitantiye. Piya, agasiya ata puwaitantikaba igeba Koti nkageba akayasuntawe.

17

Tabe kumi wae'ma kamanane

¹ Piya puguna, tonaentisa tara umaema tu'na urintume enisore kinapisa ka'waina maya tumpa unamintiye: Kaea kanao. Tabe kumi wae, uwaena wani nkabobori mara'mintipa, antota'enaba aborameka, pipa kababute kayakikuwe, untiye. ² Piya, mampabisa wa'ega kina'miba pi nkxae'maga kumiyyena puta nasewe. Piya pegini, a'ya'ma mabisa kina'miba waini namisa puma pi kumiyyenaba nama aibo'nabo pewe, piya unamintiye.

³ Piya, Awamus'a'maba nagu a'wae pogana, pi nkenisore yagaramaba nababute ka'me mpari wantiye. Piya poga agauwapa, ka wae'ma tete kabu kina'ma nkakabata mara'mintoga agantuwe. Piya, pi kabu kina'ma nkautiba uwaena Koti akaya nkagi pumaewaintogana, a'nonkapa tonaentisa tara umaema waintogana, awawapa nayatara'mu waintoga agantuwe. ⁴ Piya, pi nkxae'maba aogi konkonumuya kanta kaibe aogi tete kaibe pu u'magina, toma toma nkawa'ena korirasabe ta'nera'ne yabatasabe aogi pasesurasabe pu u'ma, ayapipa korirasa pumaranta kapu u u'ma mintantiye. Piya, pi kapurapa Koti nkaobi kamparagaena pukenaenabe kumiye-nawampa nki'nintanabe pumaewantiye. ⁵ Piya agega'ewapa, meto kamanapisa ai'nera mayama waintoga agantuwe: Pebironi tabe kuma, mabisa kamparagaena pe kina'mi nkino, kumi wae'mi nkino nawema, kaemaranta waintoga agantuwe. ⁶ Piya, pi kana wae'maba Kotiti atokaeyume

kina'mi kurape Isuka iyeguyume kina'mi kurape namagina aibo'nabo poga agantuwe. We, pi nkwaepa agategi, uwaena nagi napintuwe.

⁷ Pigoya, pi enisorewama to maya unamintiye: Nanaga uwaena kagiba napiyene, untiye. Piya, pi nkwae'ma nkagobe, pi kabu kina'ma tonaentisa tara umaema a'nuna nayatara'mu awawa suma wainta, pi nkwaepa ababute wami kina'ma nkagobe, kakantipa, kaga aboragamukuwe, untiye. ⁸ Piya, kaeba ago agampe kabu kina'maba paipa mintantikana ibaba kampa mintiye. Piya pikana, aintiba aeba pi abe kampa wainta kabisa asu irosakana, a'abibi kaitakana agora tumikiye. Pigoya, paipa Koti mampa kampa punta, aeba e'wasa maekena isapi aokina'mi nkigeba ago kaentine. Piya, a'ya'ma to kina igewai pi nkisapi kampa wainti kina'miba igeba kabu kina agateginiba, uwaena igi napikibewe. Eya, pi kabu kina'maba paipa mintantikana, ibaba kampa mintikana, aintiba to ka irosakini, uwaena igi napikibewe, untiye.

⁹ Pigoya, aogi napiyenayaga kina'maba ma kamana'ama nkagoba aogima napiyeno: Piya, tonaentisa tara umaema a'nunkamaba pipa tonaentisa tara umaema amu kanta pegina, pi nkwaepa pi nkamuta mara'mintiye. ¹⁰ Piya, pi tonaentisa tara umaema a'nunkamaba pipa tonaentisa tara umaema mabiswa wa'ega kinane. Eya, nayaka'mu wa'ega a'ya wagana, ibantoba ka mintemikana, to ka'wainaba kampa wa'egaenaba puntiye. Piya, aeba aintiba uwaena yaganto aborama mikiye. ¹¹ Pigoya, kabu kina'maba paipa mintantikana ibaba

kampa minti'na, aeba wa'ega kanta puma tonaentisa tara umaema wa'ega kina'mi tupisa aboramagina, piyama aeba tonaentisa kakaga umaema mikekana, aintiba a'abibi kaitawakana agora tumikiye.

¹² Piya, nayatara'mu agampe nkawawapa pipa nayatara'mu wa'egawe. Igeba kampa wa'egaba maentakini, togana igebe kabu kina'mabe esegiyenayaga maemagini, igeba aro ntaganto wani awara wa'egaena puma mikibewe. ¹³ Piya, pi nkwa'egamiba igeba ka igi napimagini esegiyenawaipe wa'egaenawaipe kabu kina'ma amentonapinti atakibewe. ¹⁴ Piya, igeba sipisipi awaropa ma'ena potaigina, awaroma asu igaikiye. Eya, aeba tabe kina'mi tabewaine. Aeba wa'egami nkwa'egawaine. Piya, a'ya'ma aeti atokaeya kina, kega'e uma uwaitaogini imatiti pota kina'miba, igebe sipisipi awaromageba asu igaikibewe, piya unamintiye.

¹⁵ Pigoya, aeba to ka maya unamintine: Kaeba wani ago agane. Pi nkwan'i nkabobori kumi waepa mara'mintemi wani, pipa uwaena wabe wayape to i'yaga to i'yaga kina mima, maga maga kina mima, to kamana to kamana ye kina miyegana aganema, unamintiye. ¹⁶ Piya, nayatara'mu agampe nkawa, pipe kabu kinape kaga pi kumi wae kama potakibewe. Kama potamagini a'ya'ma autasaenawapa akugu pugasigma auka wakini awaseba nagasima yakupi kababai kaikibewe. ¹⁷ Eya, Kotiba napiyena imintikini igeba ae abugaintanaba aborakibewe. Piya, igeba ka igi napimagini wa'egaenawaiipa kabu kina'ma amentonapinti atamagini, piya puta

wagina Koti a'ya'ma umarantemi kamana'ama nkagoba uma nagarikiye, untiye. ¹⁸ Piya, pi nkagampe nkxae aeba a'ya'ma mabisa wa'ega kina'mi nkai'ne kuma kanta puma mintiye, piya unamintiye.

18

Pebironi kuma akasabakibi kamanane

¹ Piya unamoga naeba agauwapa, to ka enisore, tabe kabikena esegiyena wantaga enisorewama mantabintisa tumoga agantuwe. Piya, aeba tabe e'wasaena wantaga tumogana maba arawantiye.

² Aeba taberasa kega'e uma maya untiye:

Pebironi kumapa age ata puwaye. Pi tabe kumapa ago ata puwaye, iye.

Piya, ibaba pipa ke kina miye kumane, iye.

Pipinti i'ninkamana ke kinape kama potama i'ninkamana kabarape igebe ampiyewe, iye.

³ Piya, a'ya'ma maga maga kina'miba igebe waini wani ntama aibo pesa puma i'ninkama kumiyenawapa aega'ma puntawe, iye.

Piya, mabisa wa'ega kina'miba aege kupiyona puntawe, iye.

Piya, mabisa pisinisi kina'miba agebigo'enawapa aega'ma pi ntugarasa uwaena kuta maentawe, piya untiye.

⁴ Pigoya, naeba to abuwagana, to ka awamu aga mantabintisa maya untiye:

We, naokina'nempitaba, pi kumapa atate wagsiyo, iye.

Piya, aeti atokaema aguntaenawa puma'ma
ataena potakenaenawapa kaga maesanaga
atae wagasiyo, iye.

⁵ Piya, aguntaenawampa aigatopa aigatopa
purite mantabinti iyegina, Kotiba
ataenawampa nkikakaba ago napiye, iye.

⁶ Piya, pi kumi wae'ma nkaborantintanagaba
tigeba napima a'wae puma ka'masa puma
ata potaiyo, iye.

Ae puntikaba antota'ena tara yaga atokaema
amiyo, iye.

Aeba esegi wani kapubi yokege puma imintik-
aba, tigeba pi kapubi antota'ena tara yaga
atokaema yokege puma amigina nano, iye.

⁷ Piya, ae'wa nkagega'e asagayuma agebigo'ena
puta wantemikaba tigeba pi kanara auki
nakiyena amigina kube'ena peno, iye.

We, antabaipinti mayama napiye: Naeba wa'ega
wae mima aogima miyuwe, iye.

Naeba abeya waepa kampaye. Pikaba naeba
ata kube'enaba kampa pukuwema, napiye,
iye.

⁸ Pigoya, pika a'ya'ma ata potakenaenawapa ka
yaga kaga aetiba aborakiye, iye.

Piya, auki nakiyenabe kube'enabe i'mikenaenabe
aetiba aborakana, pi Pebironiba yaku kae-
gakiye, iye.

Eya, Wa'ega Kotiba esegiyenayaga mima
ikankapa a'yigi atakiye, piya untiye.

⁹ Piya, mabisa wa'ega kina, aege kumiyena
puma atokaema igebigo'ena punta kina'miba,
yaku tama kunka iyekiniba, agategini aeka tabe
intara'ena puma kube'ena pukibewe. ¹⁰ Piya,

igeba auki nakiyenagaba tabera iyekuru pumagini pagasara mima agama maya ukibewe: We, we, Pebironi, kaeba tabe kuma, esegi kumakawe. Ka yaga ka awara antota'enagapa maema a'ya wane, ukibewe.

¹¹ Piya, mabisa pisinisi kina'miba pi kumaka napimagini: Kebaya kotatepa ika pukiyema, napimagini kunta puma, pi kumaka intara'ena puma kube'ena pukibewe. ¹² Pi kutapa aeba koribe, siribabe, ta'nera'ne yabape, aogi pasesube, aogi wae kaibe, konkonumuya kaibe, sirikabe, tete kaebe, tonarona aogi agunta yabe, tonarona iwa pumarantape, tonarona yarasa pumaranta tabe ikantaga'enabe, kapabe, aenibe, agoginagogi yabape, ¹³ nanintabi atakena sinamoni agunta kagupe, tonarona supupe, aogi agunta ukenaenabe, tusa masawaepo, aogi agunta masawaepo, waini wanipe, apabe, aogi parawape witibe, purumakabe sipisipibe, osibe osiwama paibukena karebe, wasanabe, eya wasanami nkigupe, pipa pisinisi kina'mi kutankai waiyomeka, pika intara pugu agantuwe. ¹⁴ Piya, igeba pi kumaka maya ukibewe: Pi kagu'ama nkabugai nkau'wapa kagaite wagasaye. Eya, a'ya'ma iga nanintagape a'ya'ma kauka kautasaenabe agora kagaite wagasikana, kaeti to kakema aborakiye, ukibewe.

¹⁵ Piya, pi kuta mpaeya pisinisi kina, pi kumatasa uwaena yaba maeya kina'miba igeba auki nakiyenagaba tabe iyekuru pumagini, pagasara mima agama intara'ena puma kube'ena puma, maya kamana ukibewe: ¹⁶ We, we, pi tabe kumakaba tantarane. Paipa pi kumatasa kina'miba aogi wae kaibe, konkonumuya kaibe,

tete kaibe pu u'ma, autiba koribe ta'nera'ne yabape aogi pasesube awa'enaba puntawe. ¹⁷ We, ka awantora a'ya'ma kutankaipa nagari waya, tantarane, ukibewe.

Piyama agauwagana, a'ya'ma wanipisa karewama nkababe, pubasanakena kinape, posikurube, a'ya'ma kayo wanipinti pisinisi pe kina'miba igeba pagasara mima agamagini, ¹⁸ yaku tama kunka iyome agategini, aeka kega'e uma maya untawe: We, to ka kumapa aeba pi tabe kumankamage ka'masa puma waintemipa aempaye, a. Pipa kampaye, untawe. ¹⁹ Piya, igeba i'ni nkakae'ma i'notiba pai'ma, intara'ena puma kube'ena puma, mayama kega'e untawe: We, we, pi tabe kumakaba tantarane. Paipa a'ya'ma wanipisa karewama nkabawampa aepisa tabe mone aki puntawe. We, ka awantora a'ya'ma kutankapa nagari waya, tantarane, untawe. ²⁰ We, mantabintisa kinape, Kotiti atokaeya kina'mitabe, aposorobe, poropetebe, tigeba aekaba ti'mu piye. Piya, ata puritaitaka Kotiba kana kumapa antota'ena amiye, piya untawe.

²¹ Aiyuguna, ka esegi enisore yagarama tabe yaba, witi airapakena tabe yaba kanta yabapa asagayuma kayo wanipinti maebugasogana tumogana, maya untiye:

Piyama maebugasosa puma pi tabe Pebironi kumapa aeguma maebugasakana tumiwakini, wasanamiba to kakema kampa agakibewe, iye.

²² Piya pekana, kita agabe, tonarona inibe, kabuwae agabe, pikuri agabe, to kakema kae kumapintiba kampa abikibewe, iye.

Piya, wasanami iyapisa pukenaena aogima aganta kinapa to kakema kae kumapintiba kampa igakibewe, iye.

Yabankama witi airapantana yi kamanapa to kakema kae kumapintiba kampa yekini abikibewe, iye.

²³ Kanepa to kakema kae kumapintiba kampa arakiye, iye.

Iba wae'ma kamanape awae kamanape to kakema kae kumapintiba kampa abikibewe, iye.

Piya, paipa kae kumatasa kina'miba pisinisi pumagini, mabisa tabe kina mimagini, tonarona kiyo'enagatasa maga maga kinapa ago'ena puwaigaintane, iye.

²⁴ Piya, kae kumapintiba wasanamiba poropete kinape Kotiti atokaeyume kinape iyeguyogini puruguna, eya, a'ya'ma iyeguyume mabisa kina'mi kurapa Kotiba kaga agama, pika antota'ena kamiye, Pebironikaba piya untiye.

19

Pebironi ata puwantika mantabinti i'mu puntawe

¹ Pipa a'ya waoga, naeba abuwagana mantabinti uwaena kina'mi nkiwamu aga kanta puma maya uma tabe kega'e yoga abintuve:

We, Koti nkage asagayuyeno. Piya, tau'ikenaenabe e'wasaenabe esegiyenabe, pi'na nkagoba Kotirene, iye.

² Piya, Kotiba kamanapa a'yigi nkitamagina aeba tagantana puma arupu piye, iye.

Piya, tabe kumi wae'ma kumiyenawapa a'ya'ma
mabisa kina iyakima ata puwaitagina,
Kotiba ata ikankapa amiye, iye.

Aeba Koti kayokaya kina iyeguyogini purintaka
Kotiba antota'ena amegina kanarasayye,
piya untiye.

³ Piyama igeba to kakema kega'e uma maya
untawe: Koti nkage asagayuyeno. Piya, pi tabe
kuma yaku tami kunkamaba a'ya'ma yaga iyaba
miye, untawe. ⁴ Piya yuguni, 24-wa anasa ki-
nape, tarawa tarawaki iyoganta kinape, igeba
parokaema aemu yabaera minti Koti nkagisuma:
Tagane, Koti nkage asagayuyeno, untawe. ⁵ Piya
yuguna, Wa'ega aemu yabaeresa to ka awamupa
kega'e uma maya untiye: Koti kayokaya kina,
tuminta kinape inta kinape, a'ya'ma Kotika
tiyekuru pe kina'mitaba, tigeba Kotirempa nkage
asagayuyiyo, untiye.

Sipisipi awaroma waya maekena a'muntanawe

⁶ Piya, naeba to abuwagana, uwaena kina'mi
nkiwamu aga kanta puma kega'e yoga abin-
tuwe. Piyama uwaena wani nkabawama aga yisa
puma, tabera antaru yisa puma maya untiye:
We, Koti nkage asagayuyeno. Piya, Wa'ega
Kotirepa aebe taberaka'ya mima, wa'ega
airatama kabirataye, iye.

⁷ Piya, taeba tabera ta'muntana puma agega'eba
asagayuyeno, iye.

Piya, sipisipi awarowama waya maekena kana
arosaika, iba'wae'wapa ago yokege puma
mintune, iye.

⁸ Piya, Koti otagina aogi wae kai, e'wasa puma nare ntare puwai kai pu u'ma yokege pune, piya yugu abintuwe.

We, aogi wae kaiba pipa Kotiti atokaeya kina'mi arupu pentanawe.

⁹ Pigoya, enisorewamaba to ka maya unamimagna: Kaeba ma kamanapa kaeyo, untiye: Piya, Koti kega'e uma, sipisipi awaroma waya maema tabe nakeda aborakibita iba pikibi'nagiba, igeba i'muntanabi mpikibewema, kaeyoma unamintiye. Piya: pi kamanapa taga Koti kamanane, unamintiye. ¹⁰ Piya unamoga, naeba ae'wa nkagisabi parokaema agisukena puwagana, aeba maya unamintiye: Kampaye. Kaeba piyaba a-po. Piya, naebe, kaebe, a'ya'ma to Isu nkawaga kamana abibebe pe kaokina'mibe, taeba ka yuga pompene. Kaeba Kotitimana agiso, untiye. Piya, a'ya'ma poropete kina'mi usu kamana'ama nkagoba, pipa Isukawe.

Wae nkosira mintanti ntagarama kamanane

¹¹ Pigoya, naeba to agauwapa, mantaba a'waiyogana, we, wae nkosi mintoga agantuwe. Piya, akabata mintome'na nkagega'ewapa: Aogima kabima mima Tagantanamana pemi Ntagarawe, untawe. Piya, aeba arupuyenamana nkaega'ma kamanapa aogima a'yigi nkatamagna, ma'ena aogima piye. ¹² Piya, aowamaba yaku nkikisu pogana, a'notiba uwaena wa'ega kina'mi taminoku'antonto waintogana, autapa abintowa abinti nkagega'ewapa kaemarantiye. ¹³ Piya, e'ero kaiwapa koratasa pai'ataogana ae'wa

nkagewapa: Koti Kamana Agowe, untawe. ¹⁴ Aibogini, a'ya'ma mantabintisa irebu kina'miba igeba aogi wae kai, nare ntare pe kai u u'ma, wae nkosi mima aega'ma wantawe. ¹⁵ Piya, awamupisa agananta paroya ntogi aboraogana, kana yogitasa maga maga kina'mipa iyegukena puntiye. Piya, aeba aeni asarasa kabiwaitakiye. Aeba waini airapakena kankabebi airapakiye. Piya, pi kankabeba taberaka'ya Koti tabe amo'enawane. ¹⁶ Piya, kaiwatape arutape agewapa: Wa'ega Kina'mi Wa'egawe, Tabé Kina'mi Tabewaine, piyama kaema'ma mintiye.

¹⁷ Piya naeba to agauwapa, ka enisore yagarama papinti asintoga agantuwe. Aeba a'ya'ma manta akata pa'urite waume kabaraka tabera kega'e uma maya untiye: Tigeba menkaki puma Koti tabe nakenaba ampa naiyo, untiye. ¹⁸ Piya, tigeba mabisa wa'egawama nkipe, paitanta irebu kina'mi nkipe, esegi pe kina'mi nkipe, osiwama nkipe akabata wa kina'mi nkipe ampa naiyo. Eya, kayokaya kina'mipe uwa kina'mipe, tuminta kinape inta kinape, tigeba a'ya'ma kina'mi nkipa nakibewe, untiye.

¹⁹ Piya, naeba to agauwagana, pi kabu kinape maga maga wa'ega kinape a'ya'ma irebu kina'waipe aki pumagini, igeba wae nkosira mintanti ntagaramage ae irebu kina'wake ma'ena puwaitakena aki pugu agantuwe. ²⁰ Piya pumepa, aeba kabu kinape kumpari poropetewape asu isigasima iga'na puwaisitantiye. Piya, pi poropetewamaba kabu kina'ma nkaobi toma toma awame'ena pumagina, pintanarasa ago'ena puma kabu

kina'ma nkara'ena maenta amata agisume kinapa kumpari'ena puwaigaintine. Piya, pi kabu kinape kumpari poropetewape uwa isiyō agantusuguna, isiyēsagayuma maebugasoginisi esegi kagu'ama yaku tami kotupintiba tumintase. ²¹ Piya, pi wae nkosira mintome ntagarama aeba awamupisa aboraome paroya ntogirasa a'ya'ma to kama kinapa iyeguyogini purintawe. Aibogini, a'ya'ma kabarankamaba ampagini pi kina'mi nkipa nauguna iga'e paoga agantuwe.

20

Sataniba 1,000 kabu iga'na puntiye

¹ Piya naeba to agauwapa, ka enisore yagarama mantabintisa tumoga agantuwe. Piya, ayapipa ka ki, abe kampa wainta karasa ki u u'ma tabe iga'na kaga urite tumintiye. ² Aeba tumimagina pi tabe kuyeba araku'ma iga'na potaugu agantuwe. Piya, pi paisa kuyewama aeba Satani, kewe. Piya, pi enisorewama iga'na potamagina: 1,000-wa kabu iga'nabi mpiyoma, otamagina, ³ abe kampa wainta kabinti apasanakasogana tumintiye. Piya tumogana aeba awaba akumpa esegi potantiye. Piya, Sataniba 1,000-wa kabu kampa maga maga kina kumpari uwaitasanaga akunkataoga agantuwe. Piya, pi kana a'ya wakanaba ainti ai'ataigina aeba ima aro ntaganto to aborama nasikiye.

⁴ Piya, naeba agauwapa, ka'isa wa'ega aemu yabae waiyogana, pita'i a'yigimpa agama kamana uwaitakena yogara Kotiba iba puwaitanti kina'miba mara'mintugu agantuwe.

Piyama agauwapa, Isuti imatiti puma au'wa aborama Koti kamanapa upebe puntaka, kama kina'waimpiba ina'mu arisa kasuguni purinta kina'mi nkimankamaba agantuwe. Piya agauwapa, kabu kinatano, amankatano kampa agisunta kina'mi nkimate, ara'enawapa i'herano, iyatano kampa maenta kina'mi nkimate agantuwe. Piyama agauwagini, pi kina'miba to ka asima iyogamagini, igeba Karaisitibe kaga wa'ega puma 1,000-wa kabu miyugu agantuwe.

⁵ Piya, igeba maru'ena irubintisa asintawe. Aibuguna, a'ya'ma to ka'isa purinta kina'miba pabi ntagaba kampa asima iyogantawe. Kampaye. Igeba pi 1,000-wa kabu a'ya waogana asima mintugu agantuwe. ⁶ Piya, marusa yaga asima mikibe ntagaba iyogakibe'nagiba igeba aota mima i'muntanabi mpikibewe. Piya, ainkagogo purikena yagagaba kampa iyekuru pekana ataba kampa puwaitakiye. Kampaye. Piya, pi kina'miba igeba Kotige Karaisitige isige mono yuga pumagini, Karaisitibe kaga mima 1,000-wa kabu wa'ega puma mikibewe.

Sataniba ataraka'ya puntiye

⁷ Pigoya, aintiba pi 1,000-wa kabu a'ya wakanaba, Satanipa iga'nabisa akariyoba ataigina kanakiye. ⁸ Kanakiniba, maga maga kina, tarawa tarawaki ma atutasa kina, pipa Kogibe Mekogibe, igepla Satani kaga kumpari uwaigasima, tabe ma'enara iba puma aki puwaitakiye. We, pi kinapa kayo wani kepiya kanta puma kampa aisema kanara, aki pikibewe. ⁹ Piya, naeba aguwapa, igeba

a'ya'ma mariba masi purite kanama ampaki puma Kotiti atokaeyume kina'mi kumape Koti nkabugai kumape kaga ainkinki pugu agantuwe. Piya puguna, mantabintisa yaku tumima pi nkirebu kinapa irabatintiye. ¹⁰ Aibogana, Kotiba piyama kumpari uwaigainti keba aesagayuma maebugasogana, aeba kotupi, yakupe kagu yakupe esegima tami kotupinti tumoga agantuwe. Piya, pi kabu kinake kumpari poropetege maebugasoginisi mintusume kotupinti tumogini kaga mimagini, arape asekape a'ya'ma yaga iki nakiyenabi miyaba miyugu agantuwe.

Tabe pako pikenaenawe

¹¹ Pigoya, naeba agauwapa, ka tabe wae nkaemu yabae waintogana, ka'waina mara'mintoga agantuwe. We, ae aorisaba mabe mantabe aegaka wawaegesusuguna, marunkaisipa to kapa kampa waintantiye. ¹² Piya to agauwapa, purinta ige wainta kinape tuminta kinape, a'ya'ma kina'miba aemu yabaewama nkaori asima mintugu, agauwagana esaka esaka apira puma aisuntiye. Piyamagina to ka isakeba apira puntipa, pipa miyaba kina'mi nkisane. Piya, mara'minti'naba aeba esaka esaka asuma kaemaranta'enaba agamagina, purinta kinapa a'yigi nkitantiye. Eya, a'ya'maena pume kanara a'yigi nkitantiye. ¹³ Piya, kayo waninkamaba aeti mintome purinta kina aborawaeyogana, pabiyamagina purintapisa kabintisa a'ya'ma kina'miba aborawaeyuguna, a'ya'ma kinapa pume kanara ka ka a'yigi

nkitantiye. ¹⁴ Piya pumagina, purikenaenabe kabinti mikenaenabe kaga maebugasogana yaku tami kotupinti agora tumintkiye. Pi yaku tami kotupa pipa ainkagogo purikenaenawe. ¹⁵ Piya, aeba ka'waina nkage miyaba isapi kampa agantanaba, aesagayuma pi ntaku tami kotupinti kaga maebugasoga agantuwe.

21

Kasa mantage kasa magewe

¹ Pigoya, naeba agauwapa, kasa mantage kasa mage aboraoga agantuwe. Piya, marusa mantage marusa mageba nagari waogana, kayo wanipa kaga to kakema kampa waintantiye. ² Piya, aota kuma, kasa Yerusaremi kumapa Kotitisa mantabintisa tumoga agantuwe. Piya, pi kuma'amaba waya'ma iba'ena puma wara atakena awa'ena pusu puma tumogana, ³ tabe awamu aga aemu yabaeresa mayama tumoga abintuwe: Abo. Ibaba Koti miyemi kumapa wasana igeti waintkiye. Piya, aeba igege miyekini, igeba ae aokina mikibewe. Eya, Koti aewapa igeti mikiye. ⁴ Igeti mimagina, aeba iyo'nuba aebago puwaegasakini, to kakema wasanamiba kampa purikibewe. To kakema kuntaenabe kube'enabe iki nakiyenabe kampa aborakiye. Kampaye. Pi paisaenaba ago nagari waye, piya yoga abintuwe.

⁵ Pigoya, aemu yabaera mara'mintome'naba maya untiye: Agao. Naeba a'ya'maenaba kasa'ena mana pumaraewe, untiye. Piya umagina aeba to kakema maya uma unamintkiye:

Kaeba ma yo kamanapa kaeyo. Piya, pi kamanapa kampa antage'ena puma taga taka'yane, untiye. ⁶ Aeba to kakema maya unamintiye: Piya, a'ya'maenaba aborawaentuwe. Naeba paitanta yagara mite aintisa yagaraba mite puma, a'ya'maenama nkago nawe. Piya, wanika abemikaba naeba kanara e'wasa nabai'nami wanipa uwaba amekana nakiye. ⁷ Piya, yoga puma agaikibi'napa mayama aboramukuwe: Naeba Kotiwa mpiyekana, aeba yagarane mpikiye, untiye. ⁸ We, iyekuru puma iyegaka wa kinape, kampa imatiti pe kinape, tonarona i'nintana pe kinape, iyeguye kinape, kumiyena pe kinape, kyo'ena pe kinape, ama koti nkagise kinape, a'ya'ma kumpari ye kinape, ige'wai nkantota'enaba esegima tami kotupi iyesagayuma maebugaikiye. Piya, pi yakupe kagu yakupe tami kotupa, pipa ainkagogo purikenawewe.

Kasa Yerusaremi

⁹ Pigoya, ka enisore yagarama naeti ampagina, aeba tonaentisa tara umaema wasana ata puwaitakenaena pumaewainta tu'na u'urintume nkenisore kina'mipisa naeti ampa maya unamintiye: Kaeba kanao. Naeba iba'wae, sipisipi awaroma maekena pemi nkwaepa kayakikuwe, unamintiye. ¹⁰ Piya umagina, pi enisorewamaba Awamus'a'mati atokaenatama nababute tabe e'ero amuti imagina, aeba aota kumapa, Yerusaremi kumapa, nayakintiye. Pi kuma'amaba Kotitisa mantabintisa tumogana nayakintiye. ¹¹ Piya, pi kumapintiba Koti nke'wasaenama arantiye. Eya, e'wasaenawapa tabe ikankantaga yaba kanta puma taberabe

yasipa yaba kanta ta'nera'ne puma, arawama karasi kanta puntiye. ¹² Pi kumatapa tabe kagisa inata asugasima ainkimaranta kagisa waintogana, pi kagisabi nagisarisa tara tumpaema kabi waintogana, pi kaberapa nagisarisa tara tumpaema Isureyo kina'mi tupisa igiwaipa kaemaraogana, pi kaberapa nagisarisa tara tumpaema enisore kina'miba asima mintantawe. ¹³ Piyaenaba, pa nkirosai nkauka'iba kakaga kabiwa, pa tupasaitiba kakagawa, metakaeri kakagawa, maretakaeri to kakaga kabiwa suma waintantiye. ¹⁴ Pi kuma'ama kagisawamaba nagisarisa tara tumpaema yabata kimaraogana, pi ntabatapa sipisipi awaroma nkaposoro kina'mi nkige kaemaraoga agantuwe.

¹⁵ Pigoya, pi enisore, nae kamana unamome'naba aeба korirasa pumaranta asa ayapi u'ma, pi kumape kabewape kagisawape aisukena asaba urintoga agantuwe. ¹⁶ Piya, pi kumape po kona kumane. E'erokape tabenawape ka'masane. Piya, enisorewamaba asawataso kana kuma aisuma agaomepa, e'erokape tabenawape inatisaenawape ka'masa pumagina, pipa 12 tauseni kanara agantiye. Pipa 2,400 kiromita aisuma agantiye. ¹⁷ Piya, pi enisorewama pi kagisa aisuma agaomepa, wasanami aisikenaenarasa agama, tabenawapa 144 kanara agantiye. Pipa 70 mita aisuma agantiye.

¹⁸ Piya, kana kuma'ama kagisaba yasipa yabataso kimagina, kana kumape korirasa pumaraogana, arawama karasi kanta puntiye.

¹⁹ Pi kagisawama nkago yabapa tabe ikankatasa toma toma ta'nera'ne yabatasa awa'enawapa pumarantiye. Piya, marusa yabapa yasipawa, tarasa pome ntabapa sapayawa, kakagasa pome ntabapa agetiwa, tarawa tarawaki pome ntabapa emerowa, ²⁰ nayaka'mu pome ntabapa satonikisiwa, tonaentisa ka'umaeyome ntabapa koniriyawa, tara umaeyome ntabapa karisoraitiwa, kakaga umaeyome ntabapa periyowa, age ka megasome ntabapa topasiwa, nayatara'mu yabapa karisoparesiwa, nagisarisa ka tumpaeyome ntabapa ayasiniwa, nagisarisa tara tumpaeyome ntabapa ametisiwa, suma waintantiye. ²¹ Piya, nagisarisa tara tumpaema kabiba pipa nagisarisa tara tumpaema wae pasesuwe. Eya, ka kabiba ka tabe pasesu waintogana, pi kumapintisa kipa korirasa pumaraogana, aeba karasi kanta pogini agarosa'ma agantawe.

²² Piya, pi kumapintiba tabe mono namapa kampa agantone. Kampaye. Wa'ega Koti taberaka'yape, sipisipi awaromabe, isigeba pi mpono namapa mintusugu agantone. ²³ Piya, pi kumapintiba pankamabe o'amabe e'wasaba kampa pukiye. Kampaye. Koti ae e'wasa pekana, sipisipi awaromaba aeba kane'wane. ²⁴ Piya, pi kuma'ama nke'wasaenara a'ya'ma maga maga kina'miba nasigni, pita'i mabiswa wa'ega kina'miba aogi iwa'enawaipa maete metakibewe. ²⁵ Piya, arapa pi kuma'ama kabeba kampa akunikibewe. We, pi kumatapa kampa ase ukiye. ²⁶ Piya pekini, a'ya'ma marisa iwa'enabe i'muntanawaipe maete kanagana

pukibewe. ²⁷ Piya, i'nintanabe, wasanama tonarona kamparagaena pukibi'nabe, kumpari ukibi'nabe, pipinti kampa ubasikiye. Kampaye. Piya, sipisipi awaroma nke'wasa maekena isapi igewai kaetanti kina'mi ibiwaipa ubasikibewe, piya untiye.

22

E'wasa wanike e'wasa yagewe

¹ Piyama agauwagana, enisorewamaba anompa nayakintiye. Pi nkwanipa e'wasaena maekena wani, karasiwama ta'nera'ne pusu pi wani, pipa Kotige sipisipi awarowampage isiyemu yabaeresa aborami nkwanine. ² Piya, pi waninkama pi kumapintisa ki'ama nkakapinti wagina, to awamori to awamori e'wasaena maekena ya waintiye. Pi ntawamaba nagisarisa tara tumpaema toma toma a'wapa waiyegina, pi'na oka oka aborama agutaye. Piya, pi ntawama nka'yenkapo maga maga kina'miba naigina, kamparagaenawaipa maegasima kaba itakiye. ³ Piya, pi kumatiba kaikenaenaba to kapa kampa aborakiye.

Piya, pi kumapintiba Kotige sipisipi awarowampage isiyemu yabaewama waiyekini, kayokaya kina'wampiba agisuma mikibewe. ⁴ Piya, igeba aogawapa agama miyigina, i'nera ae ageba aborama waikiye. ⁵ Piya, pi kumatapa kampa toba ase ukiye. Kampaye. Pi kumatasa kina'miba kanepo pape kampa aguyosagaigina, Wa'ega Koti aeba arakenaenawaipa mikiye.

Aibekini, igeba asi nasiba wa'ega kina kanta puma miyaba mikibewe.

Isu kanakena kamanane

⁶ Pigoya, pi enisorewamaba mayama unamintiye: Pi abempe kamana pipa kampa antage'ena puma, pipa tagataka'yane. Piya, Wa'ega Koti, poropete kina uwaitanti'na, aeba enisorewapa otagina tumpa kayokaya kina'wapa agaro nkaborakibintanaba iyakegini agawe. ⁷ Piya, abo. Naeba agarosama kanakuwe, iyema unamoga abintuwe. Piya, ka'waina ma nkisapi kaeyo kamana, Koti nkawamupisa kamanapa aegarami'naba, aeba a'muntanabi mpikiye.

⁸ Pigoya, nae Yonina, pintana agama abiwaentuwe. Piya agama abiwaemagi, naeba nayakinti enisorewama nkagisabi parokaema agisukena puwagana, ⁹ aeba maya unamintiye: Kampaye. Kaeba piyaba a-po. Piya, naebe, kaebe, poropete kaokinape, ma nkisapisa kamana wasiye kinape, taeba ka yuga pompene. Kaeba Kotitima agiso, untiye. ¹⁰ Piya, to ka maya unamintiye: Kaeba ma nkisapisa Koti nkawamupisa kamanapa a-nkasaema akumpa'ma miyo. Kampaye. Piya, pi kamana'ama nka'wa aborakena kana'wapa ago agarosaye. ¹¹ Pi kana'wakaba ataena pe'nagiba ataena pikena puntanaba peno. I'nintana pe'nagiba i'nintana pukena puntanaba peno. Piya, arupuyena pe'nagiba arupuyena pukena puntanaba peno. Aota miye'nagiba aota mikena puntanaba aota miyeno, untiye.

¹² Abo. Naeba agarosama kanamagi, antota'enanentaga irosa'magi, a'ya'ma wasana pentanawaika ikankaipa ka'masa puma a'wae puma imikuwe, iye. ¹³ Piya, naeba paitanta yagara mite aintisa yagara mite puma, marusabe atutasabe a'ya'maenama nkagonawe, piya untiye.

¹⁴ Piya, itasaenaba wani nkaema aebarupa'nagiba, igeba i'muntanabi mpikibewe. Piya pe'nagipa uwaitakini e'wasaena maekena yawamankapa namagini, pi kuma'ama kabirasa wama antabaipinti ubasigma kanarasano. ¹⁵ We, yaga kara kanta pe kinape, kiyo'ena pe kinape, kumiyyena pe kinape, wasana iyeguye kinape, ama koti nkagise kinape, a'ya'ma kumpari'ena ibugagina aega'ma pe kinape, igeba Koti kuma'ama nkabe'i mikibewe, piya untiye.

¹⁶ Piya: Naeba Isuna, naeba enisorene agarubaogana monota ai'aru pe kina'mititi wama ma nkawaga kamanapa uma aborarimiye. Piya, naeba Tebiti tupisa ago ai'ne nawe. Naeba abayara e'wasa nori nawe, piya untiye.

¹⁷ Pigoya, Awamus'a'mage sipisipi awaroma nkxae'mage: Kanao, untase. Wasana ma kamana abi'naba: Kanao, yeno. Piya, wanika abemi'naba aeba kanano. Eya, e'wasaena maekena wanika abemi'naba aeba kanama e'wasa wanipa uwa ampaema nano.

Nagarikena kamanane

¹⁸ Pigoya, wasanami ma nkisapisa Koti nkawamupisa kamanapa abe'nagipa, naeba esegi kamanapa maya urimuwe: Piya, ka'waina ma kamanata ka'isa to kamana

atokaekibipa, Kotiba ma nkisapisa wasana ata puwaitakena kamana'ama nkau'wapa aeti atokaetakiye. ¹⁹ Piya, to ka'waina ma nkisapisa Koti nkawamupisa kamanatasaka'isa maegaikibemipa, aogi antota'enawapa Kotiba maegaikiye. Eya, e'wasaena maekena yagabe, aota kumakabe unti nkantota'enawapa maegaikiye.

²⁰ Pigoya, ma kamana uma aborama: Taga, tagane, yika, aeBa: Karu'ena kanakuwe, iye. Eya, Wa'ega Isu kaeba karu'ena kanao.

²¹ Pigoya, Wa'ega Isu nkawagaenawampa a'ya'ma tigeti waima waiyeno. Tagane.

**Fore New Testament
The New Testament in the Fore Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Fore long Niugini**

copyright © 1974 Biblica

Language: Fore

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

df2bc6bf-8ad4-55de-aa26-7089b3e61564